

KAG SUYAT SA MGA HÉBREO

KAG MGA PA-UNÁNG BISAYA TUNGÓR SA MGA HÉBREO

Wayâ nagsilíng kung si-o kag nagsuyat it kalíng libró, o kung sin-o kag gingparay-an, kundî kag mga lahi it Hudyo nak nagtutu-o kang Kristo. Kag ngayan it kalíng libró ay puydeng tawagon nak Hébreo or Hebrohanon halín sa pagkatawag sa mga lahi it Hudyo it kató. (Exodo 2:11 ag 3:18) Gingsuyat kalí agór pakusugon kag inra pagtu-o dahil sinrá ay perming gingpapahirapan it inra mga kalahi nak wayâ nagtutu-o. Ag isutan yangéy sinrá nagbadà sa inra pagtu-o kang Kristo ag mabalik ray tan-á sa inra relíhiyon bilang mga Hudyo. Kadâ gingpakusug sinrá it manugsuyat it kalíng libró parayan sa ida pagpa-ayám sa inra tungór sa kayabawán ni Kristo.

Tatlong butáng kag ida ingpahadag sa inra tungór kang Kristo. Una, Sidá ay Anák it Diós nak wayâ it pagtunà ag wayâ it katapusan. Ag dahil Sidá kag Anák it Diós, Sidá ay yabáw pa sa tanáng mga anghél, propeta, ag kang Móises.

Pangruhá, kag inghimò ni Hesús bilang Pinaka-mata-as nak Parì sa langit ay mas mahalagá kisa sa ginghihimò it mga parì it mga Hudyo, kadâ Sidá kag nagsubli sa inrá bilang manugpangatubang sa Diós para sa mga tawo hastáng sa wayá't katapusan.

Pangtatló, parayan sa pagkamatáy ni Kristo kag mga tawo ay puydéy nak gadór maluwas, kumo Sidá kag kumpletong katuparan it tanáng ingpapasunór it Diós sa mga Hudyo sa Kasugu-án ni Móises.

Masunór, gingpa-ayám it manugsuyat dilíng libró kag ginghimò it kató it mga dungganong Hudyo dahil sa inra pagtu-o pramas kag mga makakabasa it kalí ay mapaninrugan sa inra pagtu-o kang Hesús, abér sinrá ay gingpapahirapan. Sa katapusan it kalíng libró, ginglaygayán nidá sinrá nak indî magpayadò sa Diós, kundî padayon nak magpangabuhî kumporme sa Ida namut-án.

KAG SUYÓR IT HÉBREO

Kag Kayabawán ni Hesús nak Anák it Diós 1:1-4

Kag Kayabawán ni Hesús sa mga Anghél 1:5 - 2:18

Kag Kayabawán ni Hesús kang Móises 3:1 - 4:13

Kag Kayabawán ni Kristo bilang Pinaka-mata-as nak Pari
4:14 - 7:28

Kag Kayabawán it Bag-óng Kasugtanan nak Ginghamoy ni
Kristo 8:1 - 9:28

Kag Kayabawán it Inughalar ni Kristo 10:1-39

Kag Kahalagahán it Pagtu-o 11:1-40

Kag Tamang Pagpangabuhì it mga Nagtutu-o kang Kristo
12:1 - 13:19

Kag Katapusán 13:20-25

KAG KAYABAWÁN NI HESÚS NAK ANÁK IT DIÓS

1 ¹ It katóng unang panahón pa, kag Diós ay inggwá it ipahadag sa atò mga ginikanan, kadâ nagbisayay Sidá sa inrá parayan sa mga propeta it maramong beses sa iba't-ibáng parayan. ² Pero ngasing nak mga hulíng adlaw, nagbisayay Sidá sa atò parayan sa Ida Anák, nak imáw Nida't gingbutáng nak manugpanubli it tanán, ag parayan ra sa Ida ay Ida ingtuga kag tanán. ³ Sa Anák ra makikità kag kahimaya-an it Diós ag Sidá it nagpapakitá kung si-o talagá kag Diós. Sidát nagtatatap sa tanáng mga butáng parayan sa Ida gamhanang bisaya. Ag pagkatapos nak inghimoy Nidá kag tanáng kinahangyán pramas limpyuhón kitá sa atò mga kasal-anan, Sidá ay nag-ingkoréy sa bandang tu-ó it Makagagahom nak Diós sa langit. ⁴ Ngani, Sidá ay gingbutáng it Diós nak mas yabáw kisa mga anghél, ag gingtaw-an Sidá it pangayan it Diós nak mas yabáw kisa sa inrá.

KAG KAYABAWÁN NI HESÚS SA MGA ANGHÉL

Kag mga Bisaya it Diós sa Sagradong Kasuyatan

⁵ Dahil wayâ nak gadór it abér usáng anghél nak gingsilinggan it Diós nak:

“Ikawéy kag Akò Anák,

ag ngasing Ako-éy apamatu-uran nak Akó kag Imo Tatay.”^a

ag wayâ ra it anghél nak gingsilinggan it Diós nak,

“Akó kag Ida Tatay ag Sidá kag Akò Anák.”^b

^a1:5a Salmo 2:7 ag Binuhatan 13:33.

^b1:5b 2 Samuél 7:14 ag 1 Cronica 17:13.

- ⁶ Ag tong gingparaya it Diós sa kalibutan kag Ida bugtóng^c nak Anák, nagsilíng Sidá,
 “Kag tanáng ka-anghelán it Diós ay dapat magdayaw sa Idá.”^d
- ⁷ Ugaling, tungór sa mga anghél ay kalí kag ingsilíng it Dios,
 “Kag mga anghél nak nagsiserbisyo sa Akò ay
 Akò inghihimong tuyár sa hangin ag mga rayab it kayado.”^e
- ⁸ Pero, tungór sa Ida Anák ay tuyár kag Ida ingsilíng,
 “Ikáw nak Diós, kag maharì hastáng sa wayá't katapusan
 ag kag Imo pagigíng harì ay magigíng matarong nak gadór.
- ⁹ Ingpapalanggà Nimó kag ka-aduhan ag ginghahangitan Nimó kag kaya-inan.
 Kadâ Akó nak Imo Diós kag nagpili sa Imó
 pramas taw-án Ka it kasadyahan nak mas yabáw sa Imo mga ka-ibahan.”^f
- ¹⁰ Ag usá pang gingsilíng it Diós sa Ida Anák ay,
 “Magtunà sa ka-una-unahan, Ikáw, GINO-O, kag inghalinán it tanán.
 Ikáw nganì kag nagtuga it tanán sa kalibutan ag sa kalangitan.
- ¹¹ Ma-abót kag adlaw kung sa-unó mawawagit kináng tanán,
 pero Ikáw ay mapabilin hastáng sa wayá't katapusan.
 Kináng tanán ay mayuyumâ tuyár sa yamít
- ¹² nak arolyuhón ag ipahabíg pramas apang-islán.
 Pero Ikáw ay indíng gadór magguyang
 dahil kag Imo kabuhì ay wayá't katapusan.”^g
- ¹³ Pero wayâ nak gadór it abér usáng anghél nak gingsilinggan it Diós pareho sa Ida gingsilíng sa Ida Anák nak,
 “Maléy, ingkór rilí sa Akò tu-ó,
 hanggáng kag Imo mga ka-away ay ahumanón Nakò
 nak tongtongan it Imo mga sikí.”^h

^c1:6a “bugtong”: kag ingsuyat sa bisayang Griyego ay “panganay.” Pag si Hesus ay ingtatawag nak “panganay”, kag gusting bisayahon ay yabáw pa Sidá sa tanán ag dapat respituhon it tanán. Basaha ra kag Roma 8:29; Colosas 1:15,18; ag Pahadag 1:5.

^d1:6b Deuteronomio 32:43 ag Salmo 97:7.

^e1:7 Salmo 104:4.

^f1:8-9 Salmo 45:6-7.

^g1:10-12 Salmo 102:25-27.

^h1:13 Salmo 110:1 ag Binuhatan 2:34-35.

¹⁴ Ay kung imáw kinâ, ni-o kag kahimtangan it mga anghél? Di bagá sinrá ay mga ispiritong nagsiserbisyo sa Dios nak Ida ingsusugong magbulig sa mga tawong Ida ingbu-ót nak maluwas.

Kag Pagpa-andam nak Indî Magpa-awoy-awoy sa Pagtu-o

2 ¹ Ngani, kumo yabaw sa tanan kag Anak it Dios, mas kinahangyan nak magpati kita sa kamatu-uran nak ingtudlo sa ato tungor sa Ida agor kita ay indî magpa-awoy-awoy sa pagtu-o. ² Dahil katong mga sugo it Dios nak Ida ingpa-abot kana Moises parayan sa mga anghel¹ ay dapat sunron, ag kag tawo nak nakasalâ o nagsuway rahâ, sida ay ma-antos it hustong parusa sa bawat salâ o pagsuway. ³ Kadâ, kung imaw kag natabo sa mga wayâ nagtuman sa gingsiling it mga anghel, ay dey lalong indî kita maka-iwas sa kaparusahan kung abaliwaya-on nato kaling pinaka-mahalagahang parayan it kaluwasan nak ingbantalâ it Gino-ong Hesus. Sida kag unang nagbantalâ it tungor riling ato kaluwasan, ag kag mga nagrungog sa Ida, ay imaw ray kag nagpa-matu-or it kinâ sa ato. ⁴ Ag Dios ra kag nagpapamatu-or it kali parayan sa mga katitingayang tanra ag iba't-ibang mga milagro nak Ida inghuhuman, pati sa mga abilidad nak Ida ingpanagtag parayan sa Espirito Santo kumporme sa Ida kabubut-on.

Si Hesus ay Naging Tawo Pramas Luwason Kita

⁵ Ngasing tungor hinang bag-ong kalibutan nak amo ingmitlang nak imaw it ma-ilis dili, ay buko kinâ kabubut-on it Dios nak ipa-irayom sa mga anghel, kundî sa mga tawo. ⁶ Dahil inggwâ it ingsisiling sa Sagradong Kasuyatan nak,

“O Dios, ni-o rang gador kag tawo, para Imo sida romromon?

Ni-o rang gador sinra asing Imo akabayakhan?

⁷ Kumo aber para sa malip-ot yang nak panahon,

Imo ingpamutang kag tawo nak mas mababa kag kahimtangan kisa sa mga anghel,

ag Imo sinra ingtaw-aney it kahimaya-an ag balor nak pay tuyar sa mga hari.

⁸ Dahil ingpa-irayomey Nimô sa inra gahom kag tanang butang.”^j

¹2:2 Kumporme sa ingsiling it mga Hudyo it katô, tong gingpa-abot it Dios sa tawo kag Ida kasugu-an, kag mga anghel ay imaw it Ida intugyanan it kinâ.

^j2:6-8a Salmo 8:4-6.

Kag inggisilíng dilí ay gingpa-irayom it Diós sa gahóm it mga tawo kag tanáng butáng, nak kag gustong bisayahon ay waya-éy nak gadór it nabilín nak mga butáng nak wayâ napa-irayom sa inrá.^k Pero sa ngasing, ma-athag nak wayâ pa natò nakikità nak kalíng tanán ay napa-irayoméy sa gahóm natong mga tawo. ⁹ Pero ayam natò nak natuparéy kalí dahil sa narayanan ni Hesús. Kumo para sa malip-ot nak panahón tong Sidá ay nagíng tawo, Sidá ay ingpamutáng nak mas mababà kag kahimtangan kisa sa mga anghél. Ag sa ka-aduhan it Diós, ingtis-an Nidá kalí pramas a-aguman Nida kag kamatayon alang-alang sa bawat tawo. Pero ngasing ayam ra natò nak kag Diós kag nagta-ó sa Ida it kahimaya-an ag balór nak tuyár sa harì dahil rilíng Ida kamatayon.

¹⁰ Diós kag nagtuga it tanáng butáng ag kalí ay gingtuga pramas mataw-an Sidá it kadayawan. Ag tamà ra nak Ida ingbu-ót nak si Hesús kag ma-agom it rakóng kahirapan pramas magíng manluluwas nak wayá't kakuyangan it maramong tawo. Inghimò kalí it Diós pramas maramò kag Ida magigíng mga anák nak Ida aray-on sa kahimaya-an. ¹¹ Si Hesús nak imáw kag naglilimpyo sa atò kasal-anan ag kitá, nak Ida inglilimpyuhán, ay a-usá kag Tatay. Kadá si Hesús ay wayâ nahudâ nak tawagon kitá nak Ida mga manghór.

¹² Kumo silíng Nidá sa Diós,

“Akò ipagmarakò kag Imo ngayan sa Akò mga manghór,
ag sa tungâ ninrá pag nagtiniponéy sinrá,

Ikáw ay Akò akantahán bilang pagdayaw.”^l

¹³ Nagsilíng ray Sidá,

“Masalig nak gadór Akó sa Diós.”^m

Ag usá pa,

“Halí Akó, ka-ibahan it mga anák nak ingtugyan it Diós sa Akò.”ⁿ

¹⁴ Kumo kináng mga anák it Diós nak ingpapatunguran dilí ay mga tawo yang ra nak inggwá it yawas nak mamamatáy, si Hesús ra ay nagíng tawo pareho sa inrá agór makaka-agom ra it kamatayon. Ginghamò Nidá kalí agór parayan sa Ida kamatayon aperdihón Nidá si Satanás nak imáw kag nagrarayá it kamatayon sa katawuhan, ¹⁵ ag Ida ra apahilwayón sinrá nak habang buhî ay ing-u-ulipon it

^k2:8b Heneisis 1:26-28.

^l2:12 Salmo 22:22.

^m2:13a Isáias 8:17.

ⁿ2:13b Isáias 8:18.

inra kahadlok sa kamatayon. ¹⁶ Ag syempre, bukò mga anghél kag Ida ingbubuligan parayan dilí kundí kitáng mga tawo nak ingbilang nak mga inanak ni Abrahám. ¹⁷ Kadâ ngani gingkikinahangyán nak si Hesús ay magíng tawo tuyár sa atò nak Ida mga manghór, pramas Sidá kag atò magigíng Pinaka-mata-as nak Parì nak maluluy-on ag matutom sa Ida pagserbisyo sa Diós alang-alang sa atò. Gingtuman Nidá kalí para ita-ó Nidá kag Ida kabuhì bilang pangtubós agór kumpletuhon kag dapat nak himu-on para patawaron kag mga salâ it tawo. ¹⁸ Ag dahil Sidá mismo ay nakarayan it hirap ag pagtintár, puyde ra nak gadór Nidáng buligan kag tanáng mga natitintár.

KAG KAYABAWÁN NI HESÚS KANG MÓISES

Si Hesús kag Anák it Diós ag si Móises kag Sugu-ón it Diós

3 ¹ Ngani, mga hali nakò nak tinawag it Diós pramas magpasakop sa Ida ag magigíng ka-ibahan Nidá sa langit, a-isipon ninró nak gadór si Hesús. Dahil Sidá kag sinugò it Diós bilang Pinaka-apostol ag Pinaka-mata-as nak Parì nak dapat natong tu-uhan. ² Sidá ay matutom sa pagtuman sa Dios nak imáw kag nagpili sa Idá, tuyár kang Móises nak matutom ra sa pagrumaya sa panimayáy it Diós it kató.^o ³ Pero tungór kang Hesús, kag Ida balór ay yabáw pa kisa kang Móises, kumo kag balór it nagpapatugrok it bayáy ay mas yabáw pa kisa sa mismong bayáy. ⁴ Ngani, kag tanáng bayáy ay inggwá't manugpatugrok, pero kag Diós ay imáw it manughumán it tanáng butáng. ⁵ Matu-or, si Móises ay matutom sa ida pagserbisyo sa bug-ós nak panimayáy it Diós, pero sidá ay tuyár yang sa usáng sugu-ón rahâ. Kalí ay halimbawà yang sa ipahadag it Diós nak matatabô sa pala-abutong panahón. ⁶ Pero si Kristo ay matutom ra sa Ida pagserbisyo, ugaling bukò tuyár sa usáng sugu-ón yang kundí bilang Anák nak inggwá't karapatán sa podér it Ida Tatay nak Diós. Ag ngasing kitá kináng inggisilíng nak panimayáy it Diós kung mapadayon kitá nak magpaninruga sa atò pagtu-o ag ipagmarakò kag atò ing-a-asahan.

Kag Pa-andam nak Indí'g Talikurán kag Diós

⁷ Kadâ ngani, kitá ay dapat magpati sa gingsisilíng it Ispírito Santo nak,

---

^o3:2 Siguro kalíng “panimayáy it Diós” ay kag mga Israelinhon nak it kató ay gingsugò si Móises it Diós nak apamunu-an sinrá paliwás sa Ehipto.

“Ngasing, kung narurunganéy ninró kag gingbibisaya it Diós sa inró,

⁸ da-ey igpatugasá kag inro tagipusu-on tuyár sa inghimò it inro mga ginikanan it katóng inra ingkuntra ag ingpurbahán kag Diós rutó sa disyerto.

⁹ Dahil abér sa suyór it kwarantang tu-ig nak nakikita-éy ninrá kag katitingayáng ginghuhumán it Diós para sa inrá,

ay permi gihapon ninráng ingpupurbahán Sidá.^p

¹⁰ Kadâ nahangit kag Diós sa inrá ag nagsilíng, ‘Kag inro tagipusu-on ay perming nagyayadô sa Akò, ag wayâ nak gadór kamó gisusunór sa Akò mga bisaya.’

¹¹ Kadâ sa rakô it kahangit it Diós sa inrá, Sidá ay nagsumpà nak, ‘Indíng gadór sinrá makasuyór sa lugár kung ri-ín ay ma-a-aguman kag kapahuwayán nak Akò ing-aman para sa inrá.’^q

¹² Kadâ, akò mga hali sa pagtu-o, magrahan kamó pramas wayâ it abér usá sa inró nak inggwá it kaya-inan sa inro tagipusu-on ag indí magtu-o sa Diós, dahil imáw kinâ kag mapayadô sa inró sa buhî nak Diós. ¹³ Kag inro dapat himu-on sa bawat adlaw habang inggwá pa it nabibilín nak adlaw sa inro kabuhì, ay pakusugay ninró kag pagtu-o it usa'g-usá para wayâ sa inro it magtugás kag tagipusu-on parayan sa pangluko it kasal-anan. ¹⁴ Dahil magigíng ka-ibahan natò permi si Kristo kung mapadayon kitá nak magpaninrugan sa atò pagtu-o sa Idá, tuyár sa atò na-unáng inghimò hastáng sa katapusan. ¹⁵ A-isipon ray natò kag ingsilíng it Diós it kató,

“Ngasing, kung marungan ninró kag gingbibisaya it Diós, ayâ gipatugasá kag inro tagipusu-on tuyár sa inghimò it inro mga ginikanan it katóng inra ingkuntra Sidá.”^r

¹⁶ Ay sasin-o nganì katóng mga ingpapatungran dilí nak nakarungógéy sa Diós pero nagkuntra gihapon sa Ida? Di bagá sinrá katóng mga nagliniwas sa Ehipto sa irayom it pagpanguna ni Móises? ¹⁷ Ag kanin-o nahahangit kag Diós sa suyór it kwarantang tu-ig? Di bagá sa inrá nak nagpakasalâ ag namatáy rutó sa disyerto?

^p3:9 Exodo 17:1-7.

^q3:7-11 Salmo 95:7-11.

^r3:15 Salmo 95:7-8.

¹⁸ Ag usá pa, sasin-o katóng mga gingpaninurugán it Diós nak indíng gadór sinrá makasuyór sa lugár kung ri-ín ay ma-a-aguman kag kapahuwayán nak Ida ing-aman para sa inrá?^s Di bagá sinrá katóng nagsuwáy sa Idá?^t ¹⁹ Ngani atò nakikità nak sinrá'y wayâ nakasuyór rutóng lugár, dahil sa inra kawar-an it pagtu-o.

Kag Ingpromisang Kapahuwayán Para sa mga Katawuhan it Diós

4 ¹ Pero kag kapahuwayán nak gingpromisa it Diós ay naghuhuyat gihapon para sa atò nak Ida mga sinakupan, kadâ dapat magrahan kitá sabaling inggwá ra sa atò it indí makasuyór rutó.

² Dahil ato-éy ra narurungan kag pagwali it Ma-adong Balità pareho sa atò mga ginikanan, pero para sa inrá, kag inra pagrungóg ay nawar-an it puyós, dahil wayâ ninrá gitu-uhe. ³ Kitá yang nak nagtutu-o kag makakasuyór rutóng kapahuwayán, dahil kag ingsilíng it Diós tungór sa mga wayâ gitu-o ay,

“Kadâ sa rakò it Akò kahangit sa inrá, Akó ay napasilíng nak,

‘Indíng gadór sinrá makasuyór sa lugár kung ri-ín ay ma-a-aguman kag kapahuwayán

nak Akò ing-aman para sa inrá.’ ”^u

abér sa kamatu-uran, tunà tong gingtugay it Diós kag kalibutan, hanra-éy katóng lugár it kapahuwayán. ⁴ Dahil silíng ra sa ibáng parti it Sagradong Kasuyatan tungór sa pangpitóng adlaw nak imáw kag adlaw tong kag Dios ay nagpahuway dahil gingtaposéy Nidá kag Ida tanáng pagtuga. ^v

⁵ Ag hinà ra sa Akò dating ingsilíng,

“Indíng gadór sinrá makasuyór sa lugár kung ri-ín ay ma-a-aguman kag kapahuwayán

nak Akò ing-aman para sa inrá.”^w

⁶ Ngani ma-athagéy nak inggwá talagá it kapahuwayán nak ing-amanéy it Diós para sa mga puyding makasuyór rahâ. Ugaling katóng mga tawo nak dati ay nawalihanéy it Ma-adong Balità ay wayâ nakasuyór dahil sa inra pagsuwáy sa Idá. ⁷ Pero pagkalipas it mahabang panahón, gingpa-ayám ray it Diós sa mga tawo parayan sa salmo ni David nak inggwá gihapon it pagkakata-ón para makasuyór

^s3:16-18a Salmo 95:7-11.

^t3:16-18b Bilang 14:1-35.

^u4:3 Salmo 95:7-11.

^v4:4 Henesis 2:2-3.

^w4:5 Salmo 95:7-11.

sinrá sa kapahuwayán nak Ida ging-aman para sa inrá. Kag gingsilíng ni Davíd ay,

“Ngasing, kung narurunganéy ninró kag gingbibisaya it Diós sa inró,

da-ey igpatugasá kag inro tagipusu-on.”^x

⁸ Ayaméy ra natò nak kalíng kapahuwayán nak ging-amanéy it Diós ay bukò katóng dutà nak ingpagtu-án it atò mga ginikanan tong gingpangunahan sinrá ni Josué.^y Dahil kung imáw kinâ, ay asing pagkatapos ray it mahabang panahón, gingsilíng it Diós nak inggwá gihapon it pagkakata-ón kung sa-unó kag mga tawo ay puydeng magsuyór raháng kapahuwayán nak Ida ing-aman sa inrá.

⁹ Kadâ ganì ayaméy natò nak inggwá gihapon it kapahuwayán sa pala-abuton para sa mga sinakupan it Diós, ag kalí ay tuyár sa pagpahuway it Diós sa pangpitóng adlaw tong gingtaposéy Nidá kag Ida tanáng pagtuga. ¹⁰ Dahil abér si-ó kag makasuyór rilíng kapahuwayán nak ing-aman it Diós ay makakapahuway sa ida pagpangabudlay, tuyár sa pagpahuway it Diós pagkatapos it Ida pagtuga sa tanán. ¹¹ Kadâ kitá ay dapat magpursigé pramas makasuyór rilíng kapahuwayán, agór indí kitá magpatuyar rutóng atò mga ginikanan nak wayâ nakasuyór dahil sa inra pagsuwáy sa Diós.

¹² Dahil kag mga bisaya it Diós ay buhî ag gamhanan, ag kalí ay mas matayóm kisa sa espadang doble kag tayóm nak naruyót it marayom abér pa sa mga suká ag inra utok. Tuyár ra it kinâ, kag mga bisaya yang it Diós kag nakaka-abot sa kalág ag ispríto it tawo. Ag kalí kag napapakitâ kung ni-o talagá kag pinaka-marayom nak ing-i-isip ag inghahanrom it ida tagipusu-on. ¹³ Wayâ nak gadór it abér ni-ong tinuga nak ma-itatagò sa Diós, dahil sa Ida pagmuyat pay uba kag tanán ag kitang-kitâ Nidá. Ag sa Ida nganì kitá mapanabát sa atò tanáng inghimò.

---

^x4:7 Salmo 95:7-8. Kag gustong bisayahon it kalíng ingsilíng ni Davíd ay kung indí ninrá igpatugasón kag inra tagipusu-on, sinrá ay puydeng umiron sa kapahuwayán nak nasasakupan sa paghari it Diós. Kalí ra ay ingpapatungór sa atò it manugsuyat it libróng Hébreo nak abér ngasing imawéy kag atò puyding a-aguman.

^y4:8 Kalíng dutà ay Canaan, kung hari-ín gingpangunahan ni Josué kag mga Israelinhon pagkatapos it inra pagbaktas palibot sa disyerto it kwarantang tu-ig.

KAG KAYABAWÁN NI KRISTO BILANG PINAKAMATA-AS NAK PARÌ

Si Kristo kag Atò Pinaka-mata-as nak Parì

¹⁴Ngani kumo inggwá kitá it Pinaka-mata-as nak Parì nak naka-abotéy sa Presensya it Diós hagtó sa langit, ag Sidá si Hesús nak Anák it Diós, dapat ay panghuytan natò kalíng pagtu-o sa Ida nak atò ingpapaninrugán. ¹⁵Ag kalíng atò Pinaka-mata-as nak Parì ay na-i-intyendihán ra Nidá kag atò mga kayudahán, dahil Sida mismo ay naka-agom ra it tanáng klasing pagtintár nak na-a-aguman ra natò, pero wayâ Sidá nakasalâ. ¹⁶Kadâ ngasing, indí kitá dapat matahap nak magpayungot sa Diós nak maluluy-on, dahil sa oras nak inggwá kitá it kinahangyán ag mapakitlu-oy sa Idá, kitá ay Ida akaluy-an ag abuligan.

5¹Para sa mga lahi it Hudyo, bawat pagtalagâ ninra it Pinaka-mata-as nak Parì, sidá ay ingpilì halín sa ida mga kasimanwa pramas mag-atubang sa Diós para sa inrá. Sidá ra kag naghahalar it mga hadop ag ibá pang mga inughalar nak ingtata-ó ninrá para patawaron kag inra mga salâ. ²Ag abér sidá ay Pinaka-mata-as nak Parì, ay ida gihapon ingrarahanan kag ida mga kasimanwa nak nakakasalâ ag bukò ayám nak kag inra inghihimò ay bukò tamà, kumo sida ra ay inggwá it mga kayudahán. ³Ag dahil sidá ra ay nakakasalâ ay kinahangyán nak ida ra ihalar kag mga hadop para sa kapatawarán it ida mga salâ, ka-ibahan kag paghalar para sa salâ it ida mga kasimanwa.^z

⁴Wayá't tawo nak puyding maka-akupá sa mata-as nak pwesto it Pinaka-mata-as nak Parì, kundí kinahangyán nak Diós kag magpilì sa idá, pareho sa Ida pagpilì kang Aaron^a it kató. ⁵Ngani imáw ra kag tungór kang Kristo. Wayâ Nidá gi-a-abutá kag mata-as nak kamutangan it Pinaka-mata-as nak Parì, kundí kag Diós ra kag nagpilì sa Idá. Dahil kag mga ingbisaya it Diós sa Ida parayan sa Ida ingpasuyat sa usáng Salmo ay,

“Ikawéy kag Akò Anák,

ag ngasing Ako-éy apamatu-uran nak Akó kag Imo Tatay.”^b

^z5:3 Levitico 9:7.

^a5:4 Exodo 28:1. Si Aaron kag unang Parì it mga Israelinhon tong hagtó sinrá sa disyerto, ag Diós kag nagpilì sa idá.

^b5:5 Salmo 2:7.

⁶ Ag usá pang ingsilíng Nidá sa ibáng parti it Sagradong Kasuyatán ay,

“Ikáw kag magigíng parì hastáng sa wayá't katapusan, tuyár sa pagigíng parì ni Melkisedéc.”^c

⁷ It katóng rahalí si Hesús sa dutà, Sidá ay perming nagpapangamuyò sa Diós. Ag kung ka-usá ra makusog kag Ida pagtibaw ag pagpakitlu-oy, kumo ayam Nidá nak kag Diós yang kag inggwá it gahóm nak magsalbár sa Idá sa kamatayon. Ag kag Ida pagpangamuyò ay ingrunngan ag ingsabát it Diós dahil sa Ida pagpasakop sa kabubut-on it Diós. ⁸ Abér Sidá kag Anák it Diós, Idáy natun-an nak magsunór sa Ida Tatay nak Diós parayan sa mga hirap nak Ida ing-agwanta. ⁹ Ag pagkatapos it Ida pagtuman it tanán sa Diós, Sidá kag inghalinán it kaluwasan nak wayá't katapusan para sa tanáng nagtutu-o sa Idá, ¹⁰ kumo gingtalagâ Sidá it Diós bilang Pinaka-mata-as nak Parì tuyár sa pagigíng parì ni Melkisedéc. Kag Laygay nak Dapat Magíng Ma-ayam sa Pagtu-o

¹¹ Inggwá gihapon it mas maramò nak puyde nakong ipa-ayám sa inró tungór rilíng pagigíng parì ni Hesús ag Melkisedéc, pero abáng hirap i-eksplikár ngasing dahil indî nak ra-an ninró ma-intyendihán.

¹² Dahil abér rugayéy kamóng nagtutu-o ag dapat kamóy tan-á kag nagtutudlò sa inro mga ka-ibahan tungór rilíng pagtu-o natò, ay pay kinahangyán pa gihapon ninró nak inggwá it magtudlò liwát it kináng mga na-unang panudlò tungór sa Diós. Kamó ay pay nagíng mga pusít ray nak ka-ilangan gihapon it gatas, pero sa kamatu-uran dapat ay mga pagka-onéy nak ing-u-usang it ma-ado. ¹³ Kag tawo nak da-ok kung ni-o kag tamàng pagpangabuhî ay tuyár sa anák nak nabubuhì gihapon sa gatas. ¹⁴ Pero kag tawo nak ma-ayam nak tuyár sa nagkaka-on it matugás nak pagka-on, ida ingsasanay kag ida sarili sa pag-ayám kung ni-o kag ma-ado ag maya-in.

6 ¹ Kadâ bukò tamà nak liwat-liwaton natò kináng na-unang mga panudlò tungór kang Kristo, kundî magpadayon kitá nak tun-an kag marayom pa nak mga panudlò nak mata-ó sa atò it ka-ayam tungór sa atò pagtu-o. Indî kitá dapat magbalik-balik permi sa atò na-unang natun-an nak imáw kag pundasyon it atò pagtu-o, halimbawà, tungór sa kinahangyán nak dapat talikurán kag mga buhat nak wayâ it puyós pramas magtu-o sa Diós, ² ag tungór patí

^c5:6 Salmo 110:4.

sa mga pagbawtismo,^d mga pagbabaw it damót sa uyo it tawo,^e pagbanhaw it mga minatáy, ag tungór sa paghusgár ag pagparusa nak wayá't katapusan. ³ Ag kung atugutan it Diós, mapadayon kitá nak tun-an kináng marayom pang mga panudlò.

⁴ Dahil imposible nak apabalikon pa sa paghinuysoy kag mga dating nahadaganéy kag inra mga isip, nak nagtalikor ray sa inra pagtu-o. Kumo nabatonéy ninrá kag subrang ka-aduhan nak ingta-óy it Diós ag na-agumanéy ra kag gahóm it Ispíritu Santo.

⁵ Na-intyendihanéy ra ninrá kag ka-aduhan rahâ sa mga bisaya it Diós ag nabatyaganéy kag rakóng gahóm nak Ida ipakitâ sa pala-abutong panahón. ⁶ Kadâ nganì kung nagbada-éy sinrá rilíng tanán, impósible ray nak pabalikon sinrá sa paghinuysoy, dahil pay sinrá ray mismo kag naglansang sa krus sa Anák it Diós, ag Sidá ay inra ingpahud-an liwát sa atubangan it mga tawo.

⁷ Tuyár kalí, halimbawà, kag ragâ nak perming nababasâ it uyán, kung kalí ay ingtamnan it tamang tanóm nak nagtutubò it ma-ado ag nagbubunga it buganà, ay masasadyahán kag tag-iya. Kag tawo nak tuyár raháng ragâ, sida ay nagtata-ó it kasadyahán sa Diós ag sida ay apakama-aduhon. ⁸ Pero kag ragâ nak karamong nagtutubò nak mga halimunon ag mga si-itón, ay asumpa-ón kinâ it tag-iya ag asunugon yangéy dahil kinâ ay wayá't puyós. Imáw ra asumpa-on ag aparusahan it Diós kag tawo nak nagiging tuyár raháng ragâ.

---

^d6:2a Inggwá it iba't-ibáng parayan it pagbawtismo nak inra na-ayaman it katò. Sunò sa kustombre it mga lahi it Hudyo ay akaligsan ninrá kag inra yawas sa iba't-ibáng panahón pramas bukò yang mga bulíng kag mababa-óy, kundí ihanrà kag inra sarili para magdayaw sa Diós (Juán 3:22-25). Tong nag-abót si Juán nak Manugbawtismo, nagbabantalà sidá nak kag mga tawo ay dapat maghinuysoy ag magpabawtismo (Markos 1:4). Ag tunà tong kapanahunan ni Kristo, kag mga nagtutu-o sa Ida ay nagkaka-inggwá it kustombre it pagbawtismo sa mga bag-óng nagtutu-o (Mateo 28:19 ag Binuhatan 2:38). Ag ka-ibahan rahâ ay nagkaka-inggwá it pagbawtismo sa Ispíritu Santo nak imáw kag pagbuhos it gahóm ni Kristo sa mga nagtutu-oy sa Idá (Binuhatan 1:5 ag 11:16).

^e6:2b Iba't-ibá kag mga katuyu-án kung asing ingbabaw it usáng tawo kag ida damót sa uyo it tawo o hadop man. It katò sunò sa kustombre it mga lahi it Hudyo ay ingbababaw ninrá kag inra mga damót sa uyo it hadop nak inrá amatyon ag ihalar sa Diós, pramas ipakitâ nak ingsasaydo ninrá kag inrá mga salâ rahâ (Levitico 1:4). Usa pa, kung ingtatalagâ it pinunò kag tawo sa ida responsibilidad, inra ra ingbababaw kag inra damót sa ida uyo (Bilang 27:18, Deuteronomio 34:9). Ag tong kapanahunan it mga apostoles, kung ingpapangamuyu-an ninrá kag tawo ay ingbababaw ra ninrá kag inra mga damót sa ida uyo bilang tanrà nak ingpapa-ado sidá it Diós sa ida sakít, o ingtutugyanán sidá it ministeryo. (Binuhatan 28:8 ag 6:3-6)

⁹ Pero, mga pinalanggà, abér tuyár kag amò pagsilíng, kumbinsidoy gihapon akò nak mas ma-ado kag intro ahimu-on nak nagkukumporme sa paghiwas it tawong naluwaséy. ¹⁰ Ag dahil matarong nak gadór kag Diós, indî Nidá malimtan kag ma-ado nak intro inghimò ag kag pagpalanggà nak intro ingpakità sa Ida parayan sa intro pagserbisyo sa intro mga ka-ibahang nagpapasakop sa Idá, ag padayon ra ninróng ingsiserbisyuhán sinrá. ¹¹ Kag amò hanrom para sa bawat usá ay padayon kamó hastáng sa katapusan sa pagpursigé nak lalò pang siguraduhon kag intro ing-a-asahan ay mapapasa-inró. ¹² Nganì, da-ey kamó igtinamár sa inró pagsunór sa Diós, kundî magpatuyar kamó sa intro mga ka-ibahan nak parayan sa inra pagtu-o ag pagti-ís it hirap ay ma-a-aguman ninrá kag mga ingpromisa it Diós.

Kag mga Promisa it Diós kag Nagtata-ó it Pag-asa

¹³ Aromromón ra natò tong gingpangaku-an si Abrahám it Diós. Kumo wayâ it mas yabáw pa sa Ida nak puydi Nidáng asumpa-án, kadâ Sidá ay nagsumpà sa Ida sariling pangayan. ¹⁴ Silíng Nidá kang Abrahám, “Ikáw ay Akò nak gadór apakama-aduhon. Aparamu-on Nakò kag imo inanak.”^f ¹⁵ Ag gingpahabà pang gadór ni Abrahám kag ida pasensya sa paghuyat hastáng mabaton nidá kag gingpromisa it Diós.^g

¹⁶ Sa kustombre it mga tawo, kung magsumpà sinrá pramas pamatu-uran nak matu-or kag inrá ingbibisaya ay nagsusumpà sinrá sa pangayan it mas yabáw sa inrá. Ag dahil tuyár kag inra pagsumpà ay waya-éy it dapat irugang pa. ¹⁷ Ay lalo pang nagustuhan it Diós nak kag mga mabaton it Ida gingpromisa ay inra ma-a-ayamán nak Sidá ay indíng gadór magbag-ó kag isip, kadâ gingpamatu-uran Nidá kalí parayan sa pagsumpà. ¹⁸ Kalíng ruháng butáng, kag Ida promisa ag Ida pagsumpà, ay indî mabag-ó, dahil imposible nak nagbabakák kag Diós. Ag sa atò nak sa Diós yang igrarayagan, kalí ay nagpapakusog sa atò bu-ót para panghuytan kag Ida promisang matutupár. ¹⁹ Kalíng atò ing-a-asahan nak matibay ag masasaligan

---

^f6:14 Heneis 22:16-17.

^g6:15 Tunà tong nagpromisa kag Diós kang Abrahám (Heneis 12:2) hastáng sa pag-anák kang Isaác (Heneis 21:5) ay beyntey-singkong tu-ig kag nakalipas. Ag pagkalipas ray it sa-isentang tu-ig ay nagka-inggwá si Abrahám it mga apó (Heneis 25:6,26). Kadâ bag-ó sidá mamatáy ay nakita-éy nidá kag ibáng katuparan it ingpromisa it Diós sa idá.

ay pay angkla it atò kabuhì. Ag parayan dilíng atò ing-a-asahan, kitá ay pay nakasuyoréy sa Pinaka-presensya it Diós nak dati ay nalilipran it kurtina sa Templo. ²⁰ Rutó sa langit ay na-unáy si Hesús sa atò ag ngasing ay nag-a-atubangéy sa Diós para sa atò bilang Pinaka-mata-as nak Parì hastáng sa wayá't katapusan, tuyár sa pagigíng parì ni Melkisedéc.

Kag Pagigíng Parì ni Melkisedéc

7¹ Tong kapanahunan ni Abrahám, kalíng si Melkisedéc ay harì it syudad nak Salem ag parì ra nak nagsiserbisyo sa Kata-asta-asang Diós. Sidá kag nagsapóy kang Abrahám tong nagpa-uli-éy si Abrahám halín sa pagpakiglapan ag pagpirdi sa ap-át nak harì nak nagyusob sa inrá. Pag-abót ni Abrahám sidá ay ingbendisyonan ni Melkisedéc. ² Ag si Abrahám ay nagta-ó ra kang Melkisedéc it ika-sampuyong parti it tanáng ida naba-óy halín rutóng gera laban sa mga hari.^h Kag gustong bisayahon it kalíng ngayan nak “Melkisedéc” ay “Harì nak Matarong.” Ag kag gustong bisayahon it “Salem” ay “Katimunungan”, kadâ bilang “harì it syudad it Salem”ⁱ si Melkisedéc ra ay ingsisilíng nak “Harì it Katimunungan.” ³ Wayâ it nakasuyat tungór sa tatay ag nanay ni Melkisedéc, abér tungór sa ida pamilya nak inghalinán. Wayâ ra it nakasuyat tungór sa ida pagkatawo o pagkamatáy. Kadâ sidá ay puyding ikumpara sa Anák it Diós dahil kag ida pagigíng parì ay wayâ it katapusan.

⁴ Ag ngasing, a-isipon natò kag rakóng importansya it kalíng si Melkisedéc. Una, abér si Abrahám nak Pinaka-tatay it tanáng mga Hudyo ay nagta-ó kang Melkisedéc it ika-sampuyong parti halín sa naba-óy ni Abrahám rutóng mga hari. ⁵ Maralíng intyendihón tan-á kalí kung si Melkisedéc kag inanak ni Levi, dahil kag inra lahì ay ingtugyanán it ministeryo bilang parì, ag karapatán sa irayom it Kasugu-án ni Móises nak tipunón kag ika-sampuyong parti it kità it inra mga haling Israelinhon, abér sinráng tanán ay parehong mga inanak it a-usáng punò nak si Abrahám. ⁶ Pero abér si Melkisedéc ay bukò inanak ni Levi, sidá gihapon kag nagbaton it ika-sampuyong parti it naba-óy ni Abrahám. Ag pangruhá, si Melkisedéc ra kag nagbendisyon kang Abrahám, pero si Abrahám ay imáw kag ingpangaku-an it Diós. ⁷ Ag ayam natò nak kag mababà nak tawo kag

^h7:2a Henesis 14:17-20.

ⁱ7:2b “Salem” kag dating pangayan it “Herúsalem” ag kag gustong bisayahon gihapon ay “Syudad it Katimunungan.”

perming ingbebendisyunan it mas mata-as sa idá. ⁸ Pangtatló, kalíng mga inanak ni Levi nak nagbabaton it ika-sampuyong parti it kità halín sa inra mga haling Israelinhon, sinráng tanán ay namatáy. Pero tungór rilíng Melkisedéc, wayâ it nakasuyat sa mga bisaya it Diós tungór sa ida pagkamatáy, kadâ imáw kalí kag nagpapamatu-or nak kag ida pagigíng parì ay hastáng sa wayâ't katapusan. ⁹ Pang-ap-át, puyde kitáng magsilíng nak sina Levi ra, bilang mga parì nak nagbabaton it ika-sampuyong parti, sinrá mismo ay na-umir sa inra Olong Abrahám sa pagta-ó it ika-sampuyong parti kang Melkisedéc. ¹⁰ Kumo abér si Levi ay wayâ pa natawo it katóng nakità ni Melkisedéc si Abrahám, si Abrahaméy talagá kag usá sa ida luluhon, kadâ pay hina-éy si Levi sa yawas it ida ginikanan nak si Abrahám.

Kag Kinahangyán it Diós nak Bagu-hón kag Parayan it Pagigíng Parì

¹¹ Kag kinahangyán sa pagtuman it Kasugu-án nak ingta-ó it Diós sa mga Hudyo ay nakabasi sa Ida pagtalagâ sa mga inanak ni Levi bilang parì nak magrumaya sa mga dapat ihalar kumporme sa ingsilíng it Diós rahâ. Pero kag inghihimò it kináng mga parì ay indî makasaráng nak himu-on kag tawo nak matarong sa pagmuyat it Diós, kadâ kinahangyán pa gihapon it ibáng parì nak masubli sa inrá. Ag kalí ay dapat tuyár sa pagigíng parì ni Melkisedéc, bukô tuyár sa pagigíng parì ni Aaron nak inanak ni Levi. ¹² Kadâ kung kag pagigíng parì ay kinahangyán nak magíng bag-ó, ay obligado ra nak bag-uhón kag Kasugu-án tungór sa pagigíng parì. ¹³⁻¹⁴ Ag kinâ ay ingbag-óy nak gadór, dahil kag atò Pinaka-mata-as nak Parì nak ingsilíng it Diós kag nagsubli ay imáw kag Gino-ong Hesús. Mahadag nak Sidá ay halín sa lahi ni Juda, bukô kang Levi. Ag tungór sa lahi ni Juda, wayáng gadór it nasuyat sa Kasugu-án ni Móises tungór sa abér usá sa ida inanak nak magserbisyo bilang parì, o kung pa-unó rang himu-on kinâ.

Kag Nahanungór sa Pagigíng Parì ni Melkisedéc ag ni Hesús

¹⁵ Tungór sa pagbag-o it Diós rilíng mga butáng ay mas mahadagéy ngasing nak Idáy ingtalagâ kag Gino-ong Hesús biláng ibáng klasing parì sunò sa pagigíng parì ni Melkisedéc. ¹⁶ Ag tungór sa pagigíng parì Nidá nak imáw kag atò Gino-ong Hesús, ay wayâ kalí nasusunór sa ingsilíng sa Kasugu-án tungór kung ri-íng lahi gihahalín kag pagigíng parì. Kag Ida pagigíng parì ay ibá kumo kinâ

ay parayan sa gahóm it Ida kabuhì nak wayá't katapusan. ¹⁷ Dahil kag ingpamatu-uran it Diós tungór sa Ida ay,

“Ikáw kag magigíng parì hastáng sa wayá't katapusan, tuyár sa pagigíng parì ni Melkisedéc.”^j

¹⁸ Kadâ kung kinâ ay tuyár, katóng unang Kasugu-án ay ingbayduhanéy, kumo inggwá't kakuyangán ag wayá't puyós sa pagba-óy it kasal-anan it tawo. ¹⁹ Kumo wayâ nak gadór it tawo nak magigíng matarong sa pagmuyat it Diós parayan sa pagtuman sa Kasugu-án ni Móises, kundî mas ma-ado talagá kag atò ing-a-asahan, dahil si Hesús nak imáw kag inghalinán it atò pag-asa ay nagbukaséy it bag-óng rayan para kitá ay makakapayungot sa Diós.^k

²⁰ Ag usá pang pagpamatu-or nak kalíng bag-óng rayan ay mas yabáw pa ay nagsumpà kag Diós tong Ida ingtalagà si Hesús bilang Pinaka-mata-as nak Parì. Wayâ Sidá nagsumpà tong Ida ingtalagà kag mga inanak ni Levi. ²¹ Pero tong ingtalagà Nidá si Hesús, ay nagsumpà Sidá sa pagsilíng,

“Akó nak Gino-ong Diós kag nagsusumpà ag indî nak gadór Akó magbag-ó.

Ikáw kag magigíng parì hastáng sa wayá't katapusan.”^l

²² Ag dahil sa gahóm it kináng pagsumpà, si Hesús kag nagíng kasiguruhán it mas ma-adong kasugtanan it Diós sa atò.

²³ Ag inggwá ra it usá pang pagpamatu-or nak mas yabáw pa kag pagigíng parì ni Hesús. Kináng maramong parì nak naghalín sa lahi ni Levi ay sunor-sunór nak namatáy. Kadâ indi-éy nak gadór sinrá makapadayon it inra pagministeryo. ²⁴ Pero tungór ray kang Hesús, Sidá ay nabubuhì hastáng sa wayát katapusan, kadâ kag Ida pagigíng parì ra ay indi-éy nak gadór mabag-ó hastáng sa wayá't katapusan.

²⁵ Ngani kumpletoy kag kaluwasan nak Ida ingrarayá sa tanáng tawo nak nagpapayungot sa Diós parayan sa inra pagtu-o sa Ida, kumo Sidá kag nabubuhì hastáng sa wayá't katapusan pramas magbisaya sa Diós alang-alang sa atò.

---

^j7:17 Salmo 110:4.

^k7:19 Kalíng bag-óng rayan ay parayan sa pagtu-o kang Hesu-Kristo nak atò Pinaka-mata-as nak Parì. Sidá ay namatáy para sa atò, pramas magka-inggwá kitá it kapatawarán sa atò kasal-anan ag abilangon kitá nak matarong sa pagmuyat it Diós. Ngani kag pagkamatarong ni Hesu-Kristo nak Ida ingta-óy sa atò kag nagigíng parayan kung pa-unó kitá makakapayungot sa Diós.

^l7:20-21 Salmo 110:4.

²⁶ Kadâ Si Hesús kag Pinaka-mata-as nak Parì nak tamà nak gadór para sa atò, kumo Sidá ay bala-an ag wayáng gadór it kakuyangán o salâ. Rakò nak gadór ra kag pagka-ibá Nida sa atò nak makasal-anan, kadâ Sidá kag gingta-as-éy it Diós sa pinaka-mata-as nak lugár sa langit. ²⁷ Sidá ngani ay bukò tuyár sa ibáng Pinaka-mata-as nak Parì it katóng una pa nak adlaw-adlaw ay kinahangyán nak maghalar anay it ingmatáy nak hadop para sa ida mga salâ, bag-ó maghalar ray it para sa mga salâ it mga katawuhan. Kumo usáng beses yang inhalar ni Hesús kag Ida sarili sa Diós para sa tanáng katawuhan, ag kalí ay hastáng sa wayá't katapusan. ²⁸ Kumo sunô sa mga Kasugu-án ni Móises, kag Pinaka-mata-as nak Parì ay ingpipilì halín sa ida mga kasimanwa, kadâ inggwá ra sinrá it mga kayudahán. Pero pagkalipas it marugay nak panahón, tunà tong ingta-ó ni Móises kag Kasugu-án, ay nagsumpà kag Diós nak kag Ida Anák kag imáw it Ida ingtalagâ para magigíng parì nak wayáng gadór it kakuyangán hastáng sa wayá't katapusan.

KAG KAYABAWÁN IT BAG-ONG KASUGTANAN NAK GINGHIMOY NI KRISTO

Si Kristo kag Pinaka-mata-as nak Parì it Bag-óng Kasugtanan

8 ¹ Ngasing, kag pinaka-importanting inro dapat maba-óy dilí sa akò na-unang ingsilíng ay kalíng atò Pinaka-mata-as nak Parì ay nag-i-ingkoréy sa bandang tu-ó it trono it Diós nak Makagagahom sa langit. ² Ag rutó sa langit, kalíng atò Pinaka-mata-as nak Parì kag nagsiserbisyo sa matu-or nak Pinaka-sagradong Lugár ag Toldang Dayawan nak kag Gino-ong Diós kag naghimò ag bukò tawo.

³ It katóng una pa kag tanáng Pinaka-mata-as nak Parì it Hudyo ay ingtalagâ it Diós nak maghalar it mga hadop ag iba't-ibáng mga butáng nak ingtata-ó it mga tawo. Kadâ kalíng atò Pinaka-mata-as nak Parì ay dapat inggwá ra it ihalar sa Diós. ⁴ Pero bukò halí sa dutà, dahil kung Sida tan-a kag nagsiserbisyo rilí sa dutà ay indi puyde nak Sida ay magigíng parì, kumo inggwáy it mga parì nak naghahalar sa Diós kumporme sa Kasugu-án ni Móises.^m ⁵ Ag kináng lugár kung hari-íng inra ingsiserbisuyhán ay pay kopya ag anino yang it tunay nak lugár rutó sa langit. Ayam natò kalí dahil tong ginghahanrà ni

---

^m8:4 Kumporme sa Kasugu-án kag mga parì nak nagsiserbisyo sa Templo ay halín yang sa linya ni Levi pero si Hesús ay halín sa linya ni Juda kadâ bawal sa Ida nak magigíng parì sa Templo.

Móises kag mga gamit para itukor ninrá kináng Toldang Dayawan, kag Diós mismo kag nagsugò sa idá sa pagsilíng, “Sunra it ma-ado kag Akò ingpakità sa imo rutó sa baguntor tungór sa hitsura it kalíng tanáng kagamitán.”ⁿ ⁶ Pero kalíng pagserbisyo nak ingtugyan it Diós kang Hesús ay lalong yabáw kisa sa pagserbisyo it kináng dating mga parì, dahil Sidá kag manugpatungâ nak nagíng kasiguruhán it kalíng bag-ó ag mas ma-adong kasugtanan it Diós. Ag kalí ay mas ma-ado dahil kag basihán ay mas ma-adong mga promisa it Diós.

⁷ Kung wayâ nganì it kakuyangán rutóng dating kasugtanan, ay déy waya-éy ra tan-á it kinahangyán nak inggwá pa it masubli. ⁸ Pero gingpa-ayaméy it Diós nak kag dating kasugtanan, patí kag Ida mga katawuhan ay inggwá it kakuyangán, kadâ kag Ida insilíng ay, “Ma-abót kag adlaw kung sa-unó ahimu-on Nakò kag bag-óng kasugtanan

sa mga taga Israél ag taga Juda.

⁹ Kalíng bag-óng kasugtanan ay bukò pareho sa dating kasugtanan nak Akò inghimò sa inra mga ginikanan,

tong sinrá ay Akò ing-agkay pramas pangunahan paliwás sa Ehipto,

kumo wayâ sinrá nagpadayon sa pagsunór rahâ, kadâ ingpabad-an yangéy Nakò sinrá.

¹⁰ Pero kalí kag bag-óng kasugtanan nak Akò ahimu-on sa mga inanak ni Israél

sa pala-abutong panahón.

Akò itanóm kag Akò mga sugò sa inra isip ag tagipusu-on.

Ag Akó kag inra magigíng Diós ag sinrá kag Akò magigíng katawuhan.

¹¹ Ag waya-éy it kinahangyán nak magkaka-inggwá pa it tawo nak matudlò sa ida kasimanwa sa pagsilíng,

‘Kinahangyán nimó nak magkilaya sa Gino-ong Diós,’

kumo sinráng tanán ay nagkikilayay sa Akò,

magíng mata-as man o mababà nak tawo.

¹² Dahil akaluy-an gihapon Nakò sinrá abér sinrá ay naghimò it kaya-inan,

ag indi-éy nak gadór Nakò giromromón kag inra mga salâ.”^o

¹³ Sa pagsilíng it Diós nak kalíng kasugtanan ay “bag-ó,” Ida ingpa-ayám nak katóng na-uná ay waya-éy it puyós. Ag ayaméy natò

ⁿ8:5 Exodo 25:40.

^o8:8-12 Jeremias 31:31-34.

nak kag butáng nak waya-éy it puyós dahil yuma-éy ay mayungotéy mawagit.

Kag Nahanungór sa Pagdayaw sa Toldang Dayawan it Kató

9¹ Ngasing kináng na-unang kasugtanan ay inggwá it mga regilamento tungór sa tamang parayan kung pa-unó magdayaw kag tawo sa Diós, ag tungór rutóng Toldang Dayawan dilí sa dutà.^P
² Katóng Toldang Dayawan ay inggwá it ruháng kwarto. Kag unang kwarto ay ingtatawag nak Sagradong Lugár ag rahinâ nakabutáng kag kandilerio ag lamesa para sa tinapay nak hinalaréy sa Diós.
³ Kag sará it pasuyurán it kalíng unang kwarto ay kurtina. Ag inggwá pa it pangruháng kurtina nak naglilipór sa pangruháng kwarto nak ingtatawag nak Pinaka-sagradong Lugár. ⁴ Rahinâ nakabutáng kag buyawang Altar nak Sunugan it Insenso ag Bala-an nak Kabán it Kasugtanan, nak napahuptan it buyawan sa suyór ag sa liwás. Sa suyór it kináng Bala-an nak Kabán ay nakabutáng kag buyawang susudlan kung hari-ín kag “manna”, kag bastón ni Aaron nak nag-usbór, ag kag ruháng mayapar nak bató kung hari-ín nakasuyat kag Kasugu-án it Kasugtanan. ⁵ Hinâ sa takyób it kináng Bala-an nak Kabán ay nagka-inggwá it ruháng ingtatawag nak Kerubín nak buyawan, nak imáw kag tanrà it presensya it Mahimaya-ong Diós. Ag kag nakabukâ nak pak-pak it kináng ruháng Kerubín ay gingsisinrungán kináng lugár kung hari-ín ingkakaluy-an it Diós kag tawo parayan sa Ida pagpatawar sa inra mga salâ. Pero indí nakò puyding i-eksplikar pa dilí kag tanán.⁹

⁶ It katóng nakaplastaréy kináng tanán rutó sa Toldang Dayawan, kináng na-unang kwarto ay imáw it ingsusuryán permi it mga parì pramas maserbisyo sa atubangan it Diós. ⁷ Pero rahá sa pangruháng kwarto, kag Pinaka-mata-as nak Parì yang kag makakasuyór hinâ, ag mas lalo-éy usáng beses yang sa suyór it usáng tu-ig. Ag sa ida pagsuyór, ay indí puyde nak wayá't rayang rugò it hadop para sa

---

P9:1 Exodo 25-27,30 ag Levitico 24:1-9.

⁹9:2-5 Tungór riling mga butáng nak ingsilíng dilí ay basaha it sunor-sunór kag Exodo 26:31-33, Exodo 25:10-39, Exodo 16:33-34, Bilang 17:8-10, ag Deuteronomio 10:3-5.

kapatawarán it ida kasal-anan, ag kasal-anan it mga tawo.^{r 8} Parayan raháng mga regilamento, ingpahadag it Ispíritu Santo nak kag rayan pasuyór sa matu-or nak Pinaka-sagradong Lugár ay bukò pa bukás para sa tawo it katóng rahinà pa kináng Toldang Dayawan.⁹ Ag kináng tanán nak nakikità rahâ sa Toldang Dayawan ay nagpapakità yang kung ni-o kag mga natuparéy parayan kang Kristo. Kumo kináng mga hadop ag ibáng mga butáng nak inghahalar it tawo para sa kapatawarán it inra mga salâ ay indî nak gadór makalimpyo sa inra kunsensya.¹⁰ Kumo kináng inra ingsusunór ay mga regilamento tungór yang sa pangliwás nak mga butáng, halimbawà, tungór sa pagka-on, sa inumon, ag sa paglimpyo sa yawas. Ugaling matu-or nak kinahangyán nak tumanon kiná habang wayâ pa nag-abót si Kristo para himu-on kag bag-óng kasugtanan.

Kag Rugô ni Kristo kag Pamatu-or sa Bag-óng Kasugtanan

¹¹ Pero ngasing si Kristo ay naka-abotéy pramas magigíng Pinaka-mata-as nak Parì natò, ag atò na-a-agumanéy kag mas yabáw pang pagpakama-ado it kalíng bag-óng kasugtanan nak Ida inghimò. Ag kag Toldang Dayawan kung hari-ín Sidá ay nagsiserbisyo sa Diós rutó sa langit ay wayâ it kakuyangán ag yabáw pa kisa sa datíng rilí sa dutà, kumo kinâ ay bukò halín sa pagpangabudlayan it tawo ag wayâ nasasakupe it dutà.¹² Kag pagsuyór ni Kristo rutóng Toldang Dayawan sa langit ay bukò parayan yang sa paghalar it rugô it mga kambíng ag turo, kundî parayan sa Ida sariling rugô. Ag Sida ay usang beses yang nagsuyór hinâ pramas tubson kitá hastáng sa wayá't katapusan.¹³ Dahil kung parayan sa rugô it kambíng ag turo, ag sa pagwisík-wisik it abó it rumayagang baka, ay magigíng limpyo kag yawas it mga tawo nak nagíng mabulíng sa pagmuyat it Diós dahil sa inra salâ,¹⁴ ay déy mas lalo-éy kag mahihimò it rugô ni Kristo, nak naghalar it Ida sarili sa Diós parayan sa gahóm it Ispíritu it Diós nak wayá't katapusan. Sidá nak imáw kag inghalar ay wayáng gadór it kakuyangán. Ngani kag Ida rugô ay di gahóm

---

^r9:7 Levitico 16. Kumporme sa pagka-intyendi it ibáng ma-ayam sa Bibliyá, kag ingpapatunguran it kalí ay kag kasal-anan it tanáng tawo tunà sa salâ ni Adán. Kumo, dahil rutóng ida salâ, kag tanáng tawo ay ingbilang nak makasal-anan abér wayâ pa sinrá it ayám tungór sa kasal-anan, o wayâ pa sinrá it nahimong salâ. Pero napapasa-atong tananéy kag kasal-anan dahil kang Adán nak imáw kag inhalinán it tanáng tawo. Basaha kag Roma 5:12-19.

nak maglimpyo sa atò kunsensya halín sa wayá't puyós nak mga inghihimò natò dati pramas magserbisyo kitá sa Diós nak buhî.

¹⁵ Kalí kag rasón kung asing si Kristo kag manugpatungâ sa bag-óng kasugtanan, pramas kináng mga tinawag it Diós nak magigíng Ida mga katawuhan ay ma-agom it panubli-on nak wayá't katapusan, sunô sa Ida ingpromisa sa na-unang kasugtanan. Ag puyde kalí dahil kag Ida kamatayon ay imáw it nagtubós sa mga tawo nak nakasalâ habáng sinrá ay asa irayom gihapon it kináng na-unang kasugtanan.

¹⁶ Tungór sa kasugtanan, ayam natò nak kinahangyán nak inggwá it ingmatáy nak hadop nak ihalar bilang pamatu-uran kinâ.^s ¹⁷ Dahil kag kasugtanan ay ingpamatu-uranéy parayan yang sa ingmatáy, kumo kalí ay wayá't bisa kung buhî pa kináng dapat ihalar. ¹⁸ Imáw kalí kung asing katóng na-unang kasugtanan ay wayâ natuman habang wayâ it ka-ibahang rugô nak nagpapamatu-or nak inggwá't namatáy.^t ¹⁹ Kumo kag inghimò ni Móises it kató, ay ingpahadag nidá sa tanáng katawuhan kag tanáng sugò sa Kasugu-án. Masunór, ingba-óy nidá kag rugô it mga turo ag kambing nak ida ingmatáy bag-ó inghalu-an it tubì. Masunór ray, ingba-óy nidá kag pilang balahibo it karnero nak tininà it puyá and ingbugkos ka-ibahan kag piláng ma-intik nak sangá it isopo.^u Pagkabugkos nidá it kalí, ida ingtum-oy sa rugô nak inggwá't tubì bag-ó ingwisík anay nidá sa nakayungon nak kasuyatan kung hari-ín nakasuyat kináng mga kasugu-án it Diós, ag pagkatapos ay sa mga tawo ray.^v ²⁰ Pagkatapos it kiná nagsilíng sidá nak, “Kalíng rugô kag pamatu-or it Kasugtanan it Diós nak kalí ay Ida ingsugò sa inró.”^w ²¹ Tuyár ra, ingwisikwisikán ni Móises it rugô nak di tubì kag Toldang Dayawan ag tanáng butáng rahâ nak inra inggagamit para sa pagdayaw sa Diós. ²² Kumo sunô sa Kasugu-án, wayá't ibáng parayan kung pa-unó magíng limpyo kag

^s9:15-16 Ruhá kag parayan it pagsalin it bisayang Griyego dilí. Kag usá ay “kasugtanan” ag kag usá ay “mga bilin nak ingpasuyat it tawo tungór sa pagpana-ó it ida manggár pagkatapos nak sidá ay namatáy.”

^t9:18 Kag kustombre it mga lahi it Hudyo ay kung inggwá it ruháng tawo nak naghimò it kasugtanan, amasyon ninrá kag hadop bilang pagpamatu-or nak atumanon ninrá kag inra kasugtanan. Basaha ra kag Henezis 15 kung ni-o kag inghimò it Diós pramas pamatu-uran nak atumanon Nidá kag Ida ingpromisa kang Abrahám.

^u9:19a Exodo 12:22 Kalíng isopo ay usáng klase it tanóm nak ginggagamit nak pangyanggas sa ugár.

^v9:19b Basaha ra kag Exodo 24:6-8.

^w9:20 Exodo 24:8. Basaha ra kag ingsilíng it Gino-ong Hesús sa Lukas 22:20.

halos tanáng butáng sa atubangan it Diós kundî parayan yang sa rugô. Ag imáw ra, wayâ it kapatawarán para sa salâ kung wayâ it ingmatáy para magka-inggwá it rugô nak ihalar sa Diós. ^x

²³Kadâ kung kag mga butáng dilí sa dutà, nak imáw kag mga pay kopya yang it matu-or nak butáng sa langit, ay kinahangyán nak limpyuhón parayan sa rugô it mga hadop, ay déy mas lalong kinahangyán nak mas yabáw pakag ihalar para limpyuhón kag mga butáng para sa langit. ²⁴Kumo kag lugár nak insuryán ni Kristo ay kag langit mismo, bukô kináng Pinaka-sagradong Lugár it Templo nak ginghimò yang it tawo, ag kalí ay ingpatuyar yang sa matu-or nak Pinaka-sagradong Lugár rutó sa langit. Ag Sidá ay rahagtóy ngasing nak nag-a-atubang sa Diós alang-alang sa atò. ²⁵Ag wayâ ra Sidá gipagto sa langit para pa-ulit-ulit nak ihalar kag Ida kabuhì, tuyár sa inghimò it mga Pinaka-mata-as nak Parì dilí sa dutà nak tu-ig-tu-ig ay nagsusuyór sa Pinaka-sagradong Lugár it Templo, rayá kag rugô it mga hadop. ²⁶Dahil kung kinahangyán nak himu-on kinâ ni Kristo ay dapat tan-á tunà pa sa pagtuga it kalibutan ay na-agumanéy Nidá kag hirap ag namatayéy it maramong beses. Pero imbis nak kinâ, usáng beses yang Sidá nagpa-alí sa dutà ngasing nak mga hulíng adlaw, pramas bay-on kag kasal-anan it tawo parayan sa paghalar it Ida sariling kabuhì. ²⁷Ag tuyár ra sa natatabô sa bawat tawo nak usang beses mamatáy ag pagkatapos sida ay ahusgarán, ²⁸ay usang beses yang ra namatáy si Kristo, ugaling kalíng Ida pagkamatáy ay pramas bay-on kag kasal-anan it maramò. Ag sa pala-abutong panahón Sidá ay mabalik dilí sa dutà, ugaling bukô para bay-on kag kasal-anan it tawo, kundî luwasón kag mga tawong masadyang nagpapa-abot sa Ida.

KAG KAYABAWAN IT INUGHALAR NI KRISTO

Tama-éy kag Usáng Beses nak Inghalar ni Kristo kag Ida Kabuhì

10¹Kag Kasugu-án ni Móises ay pay anino yang it mga pagpakama-ado nak atò ing-papa-abot, pero bukóng gadór kinâ mismo. Kadâ abér tu-ig-tu-ig kináng mga nagdadayaw sa Diós ay padayon nak naghahalar it mga hadop nak inra ingmatáy, ay imposible gihapon nak mahimò sinráng matarong sa Ida pagmuyat.

²Dahil kung parayan raháng inra inghalar sinrá ay nagíng limpyoy sa atubangan it Diós ay déy nagtungonéy tan-á sinrá it paghalar, ag

^x9:22 Levitico 17:11.

waya-éy tan-á sinrá it nababatyagán nak hinà pa kag inra mga salâ.
³ Pero sa kaklaruhán, kináng inra inghahalar tu-ig-tu-ig ay lalo pang nagpaparomrom sa inrá it inra kasal-anan. ⁴ Kumo imposible nak kag rugô it mga turo ag kambing ay imáw it makakaba-óy it kasal-anan.

⁵ Kadâ, bag-ó nagpa-alí si Kristo sa dutà, kag Ida ingsilíng sa Diós ay,

“Di bagá bukô kag mga ingmatáy nak hadop
 ag ibáng mga inghahalar it tawo kag Imo inghahanap,
 kundì inghanra-éy Nimó kag usáng yawas para sa Akò
 nak imáw kag Akò ihalar sa Imo.

⁶ Abér nganì kag mga kabilugan it hadop nak sinunog ag ibáng
 mga inghahalar it tawo
 para sa inra kasal-anan ay wayâ gihapon Nimó namut-e.

⁷ Bag-ó nagsilíng Akó, ‘O Akò Diós, haléy Akó,
 hanra-éy Akó nak magtuman sa Imo kabubut-on,
 kumporme sa nakasuyat sa Sagradong Kasuyatan tungór sa Akò.’
 ”y

⁸ Nganì, una, ingsilíng Nidá, kag Diós ay wayâ gihahanap it kináng iba't-ibáng mga inughalar nak inghahalar it mga tawo para sa inra kasal-anan, abér kalíng tanán ay inghimò yang kumporme sa Kasugu-án ni Móises. ⁹ Bag-ó silíng ray Nidá, “O Akò Diós, haléy Akó, hanra-éy Akó nak magtuman sa Imo kabubut-on.” Nganì, parayan dilí ma-a-ayamanéy natò nak ingba-oyéy it Diós kag unang parayan it paghalar pramas subli-án it paghalar ni Kristo it Ida sarili. ¹⁰ Kumo kabubut-on it Diós nak kitá ay inghimong bala-an sa Ida pagmuyat parayan sa paghalar ni Hesu-Kristo it Ida sariling yawas it usáng beses yang nak indi-éy dapat liwat-liwaton pa.

¹¹ Sa unang parayan, adlaw-adlaw kináng mga parì ay nagtitinrog ag nagsiserbisyo sa Diós, ag inglilawat-liwat ninrá kag parehong klasing paghalar, nak indí gihapon puyding makaba-óy sa kasal-anan it mga tawo. ¹² Pero kung ikumpara rahâ, kalíng usáng paghalar ni Kristo it Ida sarili ay imáw kag nagba-óy sa kasal-anan it mga tawo hastáng sa wayá't katapusan. Ag pagkatapos nak nahimoy Nidá kalí, Sidá ay nag-ingkoréy rutó sa bandang tu-ó it Diós, ¹³ kung hari-ín rutó Sidá ay naghuhuyatéy it adlaw kung sa-unó mayuhór sa Ida kag Ida mga ka-away, ag sinrá ay ahimu-on nak tongtongan it Ida sikí. ¹⁴ Kumo parayan rilíng a-usáng paghalar it Ida sarili, ay Ida

---

^y10:5-7 Salmo 40:6-8.

inghimong wayá't kakuyangán kag mga tawo nak Ida ra inghihimong bala-an hastáng sa wayá't katapusan.

¹⁵ Kag Ispíritu Santo ra ay nagpapamatu-or nak matu-or kalíng mga bagay, kumo gingpasuyat Nidá kag tuyár it kalí,

¹⁶ “Imáw kalí kag kasugtanan nak Akò ahimu-on sa mga Israelinhon sa pala-abutong panahón.

Akò itanóm kag Akò mga sugò sa inra isip ag tagipusu-on.”^z

¹⁷ Bag-ó nagsilíng ray Sidá,

“Indi-éy nak gadór Nakò giromromón kag inra mga salâ ag kaya-inan.”^a

¹⁸ Kadâ, kung kag tanáng mga salâ ag kaya-inan ay napatawaréy it Diós, ay waya-éy it kinahangyán nak ihalar pa para dilí.

Kinahangyán nak Magpaninrugan sa Pagtu-o

¹⁹ Kadâ, akò mga hali sa pagtu-o, alang-alang sa rugô ni Kristo nak nabuhos, indi-éy kitá dapat matahap nak magsuyór sa Pinaka-presensya it Diós nak ingpatatuyar sa Pinaka-sagradong Lugár it Templo. ²⁰ Dahil parayan sa Ida yawas tong Sida ay namatáy, ay nabuksanéy kag bag-óng rayan para sa atò pasuyór sa Pinaka-presensya it Diós sa langit. Kalíng pagbukas it rayan ay ingkukumpará sa pagtungâ it kináng kurtina sa Templo nak naglilipór sa Pinaka-sagradong Lugár. Ag kalíng rayan ay imáw kag nagrarayá sa atò papagto sa kabuhì nak wayá't katapusan.

²¹ Ag kumo inggwáy kitá it mas yabáw nak Parì nak naggagahóm sa panimayáy it Diós, ²² kadâ kitá ay indí dapat matanghadâ nak magpayungot sa Diós, kundî magíng sinsero ag inggwá it matibay nak pagtu-o. Ag dapat ra nak nalimpyoy kag atò kunsensya, nak pay ingwisikanéy it rugô ni Kristo, ag kag atò yawas nak pay inghugasanéy it malimpyong tubì. ²³ Apanghuytan ra natò kag atò ing-a-asahan ag ingpapamatu-uran nak wayá't pangruha-ruha, kumo kag Diós ay matutom nak tuparón kag Ida gingpromisa.

²⁴ Ag a-sipon natò kung pa-unó pakusugon kag bawat usá pramas magíng mapinalangga-on kitá, ag pramas himu-on natò kag ma-ado sa usa'g-usá. ²⁵ Indì ra natò igpabad-an kag atò pagkatipon pramas magdayaw sa Diós, tuyár sa inghihimò it ibá. Kundî apakusugon natò kag pagtu-o it usa'g-usá, lalong-lalò ngasing nak pay nakikita-éy

^z10:16 Jeremias 31:33.

^a10:17 Jeremias 31:34.

natò nak mayungotéy kag adlaw kung sa-unó mabalik kag Gino-ong Hesús.

²⁶ Dahil kung na-ayamanéy natò kag kamatu-uran tungór kang Kristo ag inghuhungór gihapon natò nak magkasalâ ay waya-éy it ihalar para sa kapatawarán it kasal-anan. ²⁷ Kundî kag atò yangéy ingpapa-abot ay kag kahahadlok nak paghusgár parayan sa subrang ta-as nak rayab it kayado nak padayon nagpaparusa sa tanáng nagkukuntra sa Idá. ²⁸ Atò romromón kag natabô sa abér si-ong nagbaliwayâ sa Kasugu-án ni Móises it kató. Kung inggwá it ruhá o tatlong nagpapamatu-or nak nagkasalâ sidá, sidá ay amasyon it wayá't kalu-oy.^b ²⁹ Ay kung tuyár kag pagparusa sa tawo nak nagtalikor sa Kasugu-án ni Móises, ay déy mas grabi pa kag pagparusa sa tawo nak pay ingdadama-an kag Anák it Diós ag ingbabaliwayâ kag Ida rugô, abér imáw kinâ kag pamatu-or nak ingpresentar it Diós para sa bag-óng kasugtanan, ag kag parayan it paglimpyo sa idá pramas sidá ay magíng bala-an sa pagmuyat it Diós. Kag tawo nak nagtatalikor sa Anák it Diós ay nag-i-insulto ra sa Ispirito it Diós nak nagrarayá it ka-aduhan it Diós sa idá. ³⁰ Kumo ayam natò nak kag Diós yang kag nagsilíng,

“Akó kag inggwá it karapatán nak magparusa, Akó it mabayos para sa inrá.”^c

Silíng pa Nidá,

“Akó nak imáw kag Gino-o kag maghusgár sa Akò mga katawuhan.”^d

³¹ Kahahadlok nak gadór nak ma-aguman kag pagparusa it Diós nak buhî.

³² Pero romromá ninró kag intro inghihimò it katóng kamó ay bag-ó pa yang nak napahadagan it tungór kang Kristo, dahil abér marakóng hirap kag intro narayanan, nagti-ís gihapon kamó ag nagpaninrugaan sa intro pagtu-o. ³³ Inggwá it beses nak kamó ay ing-i-insulto ag inghihingabót sa atubangan it mga tawo. Ag inggwá ray ra it beses nak abér kamó ay wayâ nakarayan it hirap nak narayanan it ibáng mga ka-ibahan ninró sa pagtu-o, nagkaka-usá gihapon kamó sa pagramay sa inrá. ³⁴ Matu-or kinâ, dahil abér mga ingpriso ay ingbuligan pa gihapon ninró. Ag tong ingpangba-óy ninrá kag intro kagamitán ay intro gihapon ingtis-an kag tanán rayá it kasadya, kumo

^b10:28 Deuteronomio 17:2-7.

^c10:30a Deuteronomio 32:35.

^d10:30b Deuteronomio 32:36.

ayaméy ninró nak mas ma-ado kag mapapasa-inró sa pala-abutong panahón, ag kalí ay indi-éy nak gadór maba-óy.

³⁵ Kadâ indí'g pabad-an nak kag inro matibay nak pagtu-o ay magyuda, dahil rakò nak gadór kag premyo nak inro mababaton kung ahimu-on ninró kinâ. ³⁶ Kinahangyan nak magpursigé nak gadór kamó pramas tumanon kag kabubut-on it Diós ag batunon kag Ida ingpromisa. ³⁷ Kumo nakasuyat sa Sagradong Kasuyatán nak,

“Sa malip-ot nak panahón yangéy, Sidá nak atò ingpapa-abot ay ma-abotéy,

ag indi-éy nak gadór marugay.

³⁸ Kag tawo nak Akò inghumáng matarong parayan sa ida pagtu-o ay mabubuhì.

Pero kung Akó ay ida atalikrán, sidá ay indi-éy Nakò mamut-án.”^e

³⁹ Pero kitá ay bukò tuyár sa mga nagtalikor sa Diós nak kag apagtu-án ay wayá't ibá kundí kaparusahan. Kundí kitá ay kabilang sa mga nagtutu-o nak maluluwás.

KAG KAHALAGAHÁN IT PAGTU-O

Kag mga Halimbawà it Dungganong Tawo nak Inggwá't Pagtu-o

11 ¹ Ngasing, ni-o kaling pagtu-o? Kag pagtu-o ay imáw it nagtata-ó sa atò it kasiguruhán ag pamatu-or nak kag atò ing-a-asahan ay talagáng matutupár, abér kalí ay wayâ pa natò nakikità. ² Dahil sa pagtu-o it atò mga ginikanan it katóng una pa, kag Diós ay namu-ót sa inrá.

³ Dahil ra sa atò pagtu-o, na-i-intyendihanéy natò nak kag kalibutan ag kag tanáng butáng rahâ ay ingtuga it Diós parayan sa gahóm it Ida bisaya.^f Kag gustong bisayahon it kalí ay kag mga nakikità ay ginghumán halín sa mga butáng nak wayâ nakikità.

⁴ Halimbawà anay, si Abél. Dahil sa ida pagtu-o, kag ida inghalar sa Diós ay mas kahalamut-an sa pagmuyat it Diós kisa sa inghalar it ida manghór nak si Caín.^g Parayan ra sa pagtu-o ni Abél sidá ay ingbilang it Diós nak matarong sa Ida pagmuyat, ag Ida ingpamatu-or kalí parayan sa pagbaton it mga inughalar ni Abél. Kadâ abér si Abél ay minatayéy, parayan sa ida pagtu-o pay inggwá gihapon sidá it ingbibisaya sa atò.

^e10:37-38 Hábakuk 2:3-4.

^f11:3 Henesis kapitulo 1 ag Salmo 33:6,9.

^g11:4 Henesis 4:1-10.

⁵ Kag masunór ay si Enoc. Dahil sa ida pagtu-o, sidá ay wayâ namatáy, kumo nawagit-éy sidá rilí sa dutà dahil gingrayá sidáng buhî pa it Diós sa langit. Ag bag-ó sidá gingrayá sa langit, nagpamatu-or kag Diós nak Sidá ay namumu-ót sa idá.^h ⁶ Ag tungór sa abér ni-ong tawo, imposible nak sidá ay mamut-an it Diós kung sidá ay wayá't pagtu-o. Kumo kinahangyán nak kag tawong nagpapayungot sa Diós ay inggwá't pagtu-o nak rahinâ kag Diós, ag Sidá kag nagtata-ó it ka-aduhán sa tawong naghahanap sa Idá.

⁷ Kag masunór ay si Noe. Dahil sa ida pagtu-o, sidá ay naghumán it arkaⁱ pramas masalbar kag ida pamilya^j sa pa-abutong paggunaw. Nagsunór sidá sa Diós nak nagpa-andam sa ida tungór sa mga butáng nak wayâ pa nak gadór natatabô. Parayan sa ida pagtu-o ay ingpakità ni Noe nak kináng ibáng mga tawo sa kalibutan nak wayâ nagpapati ay inghusgarán it Diós, ag sida ay ingbilang it Diós nak matarong sa Ida pagmuyat.

⁸ Kag masunór ay si Abrahám. Dahil sa ida pagtu-o, sidá ay nagtuman sa insugò it Diós nak maghalín sa ida sariling lugár ag magpagto sa lugár nak ingpromisa it Diós nak magigíng ida panubli-on halí sa dutà. Kadâ nagginanéy sidá abér bukò nidá ayám kung hari-ín sidá mapagto.^k ⁹ Ag dahil matibay kag ida pagtu-o, sa marugay nak panahón sidá ay nagti-ís it pagsaydo-saydo it lugár ag pag-istár sa tolda bilang usáng estranghero rutó sa lugár nak ingpromisa it Diós. Imáw ra kag pagti-ís it ida anák nak si Isaác ag ida apó nak si Jacób nak nagsublì sa ida bilang manugpanublì it kináng gingpromisa it Diós kang Abrahám. ¹⁰ Nagti-ís si Abrahám raháng ida nararayanan kumo ingpapa-abot nidá nak ma-istár sidá rutó sa langit sa syudád nak inggwá't matibay nak pundasyon, nak kung hari-ín kag Diós kag imáw it nagplano ag naghumán.

¹¹ Kag masunór ay si Sara nak asawa ni Abrahám. Dahil sa ida pagtu-o, abér sidá ay ba-óg ag maguyangéy nak waya-éy gi-a-a-butá, ay Diós kag nagta-ó gihapon sa ida it abilidad nak magka-anák, kumo sidá ay nagtu-o nak matutom kag Diós nak tuparón kag Ida gingpromisa sa idá.^l ¹² Kadâ ngani abér si Abrahám ay usáng tawo yang nak indi-éy tan-á magka-inggwá pa it anák dahil sa ida

---

^h11:5 Heneisis 5:21-24.

ⁱ11:7a Kag arka ay tuyár sa marakóng batil. Heneisis 6:9-22.

^j11:7b Heneisis 6:9 hanggáng sa 8:22.

^k11:8 Heneisis 12:1-5.

^l11:11 Heneisis 21:1-2.

kaguyangón, sa ida gihapon naghalín kag maramong inanak tuyár sa ramò it mga bitu-on sa langit ag mga baybay sa habig it ragat nak indíng gadór mabilang.^m

¹³ Kalíng tanáng mga tawo ay padayon nak nagtutu-o sa Diós hastáng sa inra kamatayon, abér tong sa kapanahunan ninrá ay wayâ pa ninrá nabaton kag gingpromisa it Diós. Kalí ay pay na-a-antawéy ninrá sa mayadó, ag sinrá ay nasasadyahán habang kalí ay inra ingpapa-abot nak magigíng inra sa pala-abutong panahón. Kadâ sinrá ay nagpapamatu-or sa inra mga nasasapóy nak tawo nak sinrá ay mga estranghero yang, nak wayâ ra it permanenting lugár dilí sa dutà.ⁿ ¹⁴ Ag kung imáw kag inra ingpapamatu-or, ay déy ayaméy natò nak inra ingpapa-abot nak sinrá ay magkaka-inggwáng gadór it inra sarili ag permanenting lugár. ¹⁵ Ag kalíng inra ing-i-isip nak lugár ay bukô katóng inghalinán ninrá, dahil kung imáw kinâ ay nakabalik tan-á sinrá rutó. ¹⁶ Pero bukô katóng lugár kag inra ingpapa-abot, kundí inggwá pa it mas ma-adong lugár nak inra ingpapanghugtan nak imáw kag langit. Kadâ wayâ nahudâ kag Diós nak kilay-on Sidá nak imáw kag inra Diós. Ayam natò nak matu-or kalí, kumo ging-amanéy Nidá kag ingsisilíng nak syudád rutó para sa inrá.

¹⁷⁻¹⁸ A-isipon natò kag pagtu-o nak ingpakitâ ni Abrahám tong ingpurba sidá it Diós. Dahil sa ida pagtu-o, sidá ay hanra-éy nak matyon kag ida bugtong nak anák nak si Isaác^o pramas ihalar sa Diós, abér gingpromisa it Diós nak si Isaác kag ahalinán it ida mga inanak.^p ¹⁹ Dahil nagtu-o nak gadór si Abrahám nak di saráng kag Diós nak banhawón si Isaác abér sidá ay namatáy. Ag abér wayâ gipadayon si Abrahám sa paghalar kang Isaác dahil sa bandang hulí ingbawalan sidá it Diós, ay parayan gihapon dilíng natabô ay pay gingbanhaw it Diós si Isaác.

²⁰ Ag masunór, si Isaác ray, dahil sa ida pagtu-o, ingbendisyonán nidá kag ida mga anák nak sina Jacób ag Esaú, ag parayan dilí

---

^m11:12 Heneis 15:5 ag 22:17.

ⁿ11:13 Kag ingpapatunguran dilí ay si Abrahám ag Sara, si Isaác, ag si Jacób.

^o11:17-18 Heneis 22:1-14. Si Isaác kag ingbilang nak ida bugtóng nak anák, kumo sidá yang kag ing-anák it ida tunay nak asawa nak si Sara, bilang katuparan it kináng gingpromisa it Diós sa idá, abér nagka-inggwá si Abrahám it ibáng mga anák parayan sa ibáng mga ing-asawa nidá. Basaha ra kag Roma 9:7-9.

^p11:18 Heneis 21:12.

ida ingta-óy sa inrá kag mga pagpakama-ado halín sa Diós nak mapapasa-inra sa pala-abutong panahón.^q

²¹ Ag tuyár ray ra kang Jacób. Dahil sa ida pagtu-o, it katóng sidá ay mayungotéy mamatáy ay ida ingbendisyunán kag ruháng anák ni Joséf bag-ó nagdayaw sa Diós habang nagpapangudapot sidá sa ida bastón.

²² Ag imáw ray kang José. Dahil sa ida pagtu-o, it katóng sidá ay mayungotéy mamatáy ay ida nagpa-una't bisaya tungór sa pa-abutong paghalín sa Ehipto it tanáng ida mga kahalihan halín sa linya it ida tatay nak si Jacób, nak ingtatawag rang Israél. Ag kag ida ingbilin sa inrá ay pag matutupár kalí, dapat aray-on ninrá kag ida mga suká pramas iyubóng rutó sa lugár nak inra apagtu-án.^s

²³ Kag masunór ay si Móises. Dahil sa pagtu-o it ida mga maguyang, it katóng natawo sidá ag nakità ninrá nak magandá kalíng inra anák, ay wayâ sinrá nahadlok magkuntra sa kasugu-án it Harì it Ehipto nak kag tanáng mga bag-óng anák nak kayake it mga Hebrohanon ay dapat mamatáy. Kadâ si Móises ay ingtagò ninrá sa suyór it tatlóng buyan.^t

²⁴ Ag dahil sa pagtu-o ni Móises it katóng sidá ay binata-éy, wayâ sidá it gusto nak kilay-on pa sidáng anák it prinsesa nak imáw kag nag-ampon sa idá. Kalíng prinsesa ay anák it Harì it Ehipto nak ingtatawag nak Paraón.^u ²⁵ Kundî kag gusto ni Móises ay ma-agom ra sidá it na-a-agumang hirap it mga katawuhan it Diós imbis nak sa malip-ot yang nak panahón ma-agom it kasadyahan nak naghahalín sa kasal-anan. ²⁶ Kumo para sa idá, mas ma-ado nak tis-an nidá kag maya-ing pagtratár sa ida it mga taga Ehipto alang-alang sa ida pagtu-o sa pa-abutong Kristo, kisa sa pagtamasà it tanáng kamanggarán it Ehipto. Tuyár kag ida inghimò, kumo permi nidáng ing-i-isip kag premyong mapapasa-idá sa pala-abutong panahón.

²⁷ Kadâ ngani, dahil sa ida pagtu-o, si Móises ay naghalín sa Ehipto nak wayá't kahadlok sa kahangit it Harì. Ag ingtis-an nidá kag tanáng hirap, dahil pay kag ida ingmumuyatan permi ay kag Diós yang abér wayâ pa nidá nakikità. ²⁸ Ag dahil sa ida pagtu-o, gingsugò ra ni Móises kag ida mga ka-ibahang inanak ni Israél kung ni-o kag

^q11:20 Henesis 27:1-40.

^r11:21 Henesis 48:1-20.

^s11:22 Henesis 50:24-25.

^t11:23 Exodo 2:1-10.

^u11:24-27 Exodo 2:11 hanggáng sa 12:42.

inra dapat tumanon bag-ó makahalín sinrá sa Ehipto. Ag imáw kalí kag inra nagíng Pista it Pagkaluwás sa Ehipto. Gingsugò nidá sinrá nak ihawon kag karnero ag ipahir kag rugô sa mga hamba it inra bayáy, pramas indî gi-ulitón kag abér usá sa inra mga anák pag-abót it anghél para matyón kag mga panganay nak anák sa Ehipto.^v

²⁹ Dahil sa pagtu-o it kináng mga inanak ni Israél, sinrá ay nakatabók sa Puyang Ragat dahil kag ragat ay natungâ ag kag inra rayanán ay naging tuyár sa ugá nak dutâ. Pero tong kag mga taga Ehipto ay nagyagór sa inrá, kináng ragat ay nagtabò ray ag sinráng tanán ay nagkayumós.^w

³⁰ Sa panghulí, dahil ra sa pagtu-o it kináng mga Israelinhon, kag mata-as nak padér nak ingpapalibutan it syudad it Jerico ay nagubâ sa kali-libot-libot ninrá rahâ bawat adlaw sa suyór it pitóng adlaw.^x

³¹ Kag masunór ay si Rahab nak usáng badaráng kabade. Dahil sa ida pagtu-o, ida ingbaton it ma-ado sa ida bayáy kag mga Israelínhon nak nag-ispiya rahá sa Jerico. Kadâ sidá ay wayâ na-umir sa pagkamatáy it ida mga kasimanwa nak indî magpasakop sa Diós.^y

³² Ni-o pa arâ kag akò masisilíng? Kuyang nak gadór kag akò oras para balik-balikan pa kag tungór sa pagtu-o it atò ibáng mga ginikanan, halimbawà tuyár kana Gideon, Barak, Samson, Jepta, Davíd, Samuél ag kag mga propeta.^z ³³⁻³⁴ Kalíng mga tawo, dahil sa inra pagtu-o, kag ibá sa inra ay nagra-óg sa mga ginghari-án nak nagpakiglaba sa inrá, kag ibá ay naggahóm it matarong, ag kag ibá ay nag-agom it gingpromisa it Diós sa inrá. Kag ibá ay nag-atubang sa liyón nak ingtabò it Diós kag yubà para indî sinrá makagát,^a ag kag ibá ay ing-itsa sa nagrarayabrayab nak kayado, ugaling wayâ sinrá na-unó.^b Ag kag ibá ray ra ay isutan yangéy mamatáy parayan sa patayóm, kag ibá ay wayâ nahadlók nak maglaba sa gera ag ingpangtabog hastáng nagpangyasahas kag mga naggera sa inrá.

---

^v11:28 Exodo 12:1-30.

^w11:29 Exodo 14:1-31.

^x11:30 Josué 6:1-21.

^y11:31 Josué 2:1-22 ag 6:22-25.

^z11:32 Husgado 6:11-8:32 (si Gideón); 4:6-5:31 (si Barak); 13:2-16:31 (si Samson); 11:1-12:7 (si Jepta); 1 Samuél 16:1 hanggáng sa 1 Hari 2:11 (si Davíd); 1 Samuél 1:1-25:1 (si Samuél).

^a11:33-34a Daniél 6:1-27.

^b11:33-34b Daniél 3:1-30.

³⁵ Ag dahil sa inra pagtu-o, ay inggwá ra it mga kabade nak namatyan it anák nak ingbalik sa inra it buhí, kumo ingbanhaw it Diós.

Pero kuntra rahâ, inggwá it ibá nak nag-agwanta it paghingabót hastáng namatáy, imbis nak magbadà sa inra pagtu-o agór mahilway, kumo kag ingpapa-abot ay mabanhaw sinrá ag ma-agom it mas ma-adong kabuhì.^c ³⁶ Inggwá ra it ibá nak ginglibák ag pa-ulit-ulit nak ginglatigó. Kag ibá ra ay ingkadinahan ag ingpriso. ³⁷ Inggwá ra it mga ginpangbunggò hastáng namatáy, mga ingbika kag yawas parayan sa pagyagari, ag mga ingmatáy parayan sa patayóm. Ag kag ibá rabunô ay ingpahalín sa inra sariling banwa, ag kag inra soksok yang ay anit it karnero ag kambing. Sinrá ay abáng pobre, ing-i-ihíg ag ingmamaya-in it inra isigkatawo. ³⁸ Naglilibot-libot sinrá sa disyerto ag mga baguntor, ag nag-i-istár yang sinrá sa kuyba ag sa mga buhò. Pero sa kamatu-uran kalíng mga ma-adong tawo ay bukò angay para sa kahirapan nak inra na-aguman rilí sa kalibutan.

³⁹ Ag kalíng tanán ay ingpuri it Diós dahil sa inra pagtu-o, ugaling wayâ sa inrá't nagbaton it gingpromisa't Diós. ⁴⁰ Kumo Sidá ay inggwá't mas ma-adong plano nak indì anay Nidá gituparón, hastáng sa wayâ pa kitá na-u-umir sa Ida mga katawuhan. Ag ka-ibahan ninrá ahimu-on kitá Nidá nak wayá't kakuyangán sa Ida pagmuyat.

KAG NAHANANGÓR SA TAMANG PAGPANGABUHÌ IT MGA NAGTUTU-O KANG KRISTO

Kag Pagdisiplina it Diós kag Nagpapamatu-or it Ida Pagpalanggà

12 ¹ Ay tungór sa atò ngasing, kung ikumpara kag atò kabuhì sa karera, kitá ay tuyár sa tawong nagrarayagan nak ingpupalibutan it maramong nagpapamatu-or tungór sa importansya it pagtu-o. Kadâ dapat natong bada-an kag tanáng kasal-anan nak nagpupugóng sa atò ag tanáng pay mga tu-ór nak marurusmu-án, pramas magpursigé kitá nak makapadayon hastáng sa katapusan kumporme sa ingbu-ót it Diós para sa atò. ² Ag kinahangyán nak kag atò perming ingmumuyatan ay si Hesús yang nak imáw kag inghalinán ag imáw kag katapusan it atò pagtu-o. Dahil alang-alang sa kasadyahan nak Ida ingpapa-abot nak a-agumon sa langit, ay ing-agwantay Nidá kag grabing hirap it kamatayon sa krus, kumo ingmumuyatan Nidá nak pay ma-isót yang kag kahud-anan nak

^c11:35 1 Harì 17:19-24 ag 2 Harì 4:18-37.

Ida mababatyagán dilí. Ag ngasing hagtóy Sidá naka-ingkoréy sa bandáng tu-ó it trono it Diós. ³Kadâ ngani, isipon ninró kag rakóng pagkuntra sa Ida it mga tawong makasal-anan, pramas indî kamó mawar-an it pag-asa ag indî kamó magsawà sa pagsunór sa Idá.

⁴Dahil sa inro pagtinguhâ nak labanan kag kasal-anan, ay wayâ pa kamó nakaranas it kamatayon dahil sa inro pagtu-o. ⁵Nalimtan bagá ninró kag paglaygay it Diós it katò pramas pakusugon kag inro bu-ót bilang Ida mga anák? Silíng Nidá,

“Akò anák, bada-ey igbaliwaya-a kag pagdisiplina it Gino-o sa imó, ag indí ka mawar-an it pag-asa kung ikáw ay Ida ingsasaway.

⁶Dahil ingdidisiplina it Gino-o kag Ida mga pinalanggâ, ag ingpapusahan ra Nidá kag bawat Ida ing-a-akong anák.”^d

⁷Kadâ tis-e kag tanáng hirap nak inro arayanan bilang pagdisiplina it Diós sa inró, kumo imáw kag parayan kung pa-unó kamó tratuhon it Diós bilang Ida mga anák. Dahil sigurado kag tanáng anák ay nakakarayan it pagdisiplina it inra tatay. ⁸Ugaling kung kamó ay wayâ nakarayan it pagdisiplina it Diós nak nararayanan it Ida tanáng mga anák ay kag gustong bisayahon it kinâ, kamó ay bukò Ida matu-or nak mga anák, kundî pay mga anák yang sa liwás. ⁹Bagoy matu-or nak ingtatahor natò kag atò mga tatay dilí sa dutà nak nagdidisiplina sa atò? Ay déy lalo-éy kag atò Tatay sa langit.^e Dapat nak magpasakop kitá sa Idá, pramas ma-aguman natò kag matu-or nak kabuhì. ¹⁰Dahil sa suyór it pilang tu-ig yang kag atò tatay dilí sa dutà ay nagdidisiplina sa atò kumporme sa ida ing-i-isip nak ma-ado. Pero kag pagdisiplina it atò Tatay sa langit ay talagáng para sa atò ka-andu-án pramas magíng bala-an kitá tuyár sa Idá. ¹¹Matu-or wayâ kitá nasasadyahé pag nararayanan natò kag pagdisiplina kumo kalí ay mahapros. Ugaling kag bunga it pagdisiplina sa atò kabuhì ay magíng matimunong kag atò bu-ót ag magíng tatlóng ra kag atò paghiwas.

¹²Kadâ kung kamó ay nawar-anéy it kusóg ag pag-asa, pakusuga ninró kag inro bu-ót. ¹³Ag magpadayon kamó sa pagsunór sa tamá ag tatlóng nak rayan agór kag mga mayuda sa pagtu-o ay indí maya-ag, kundî magíng makusog ray.

^d12:5-6 Kabisayahan 3:11-12.

^e12:9 Tatay sa langit: Kag nakasuyat sa bisayang Griyego ay “Tatay it mga ispirito”.

Kag Pa-andam nak Indì Dapat Baliwaya-on kag Diós

¹⁴Tinguha-on ninró nak ma-ado kag intro pagsinunranan sa tanán, ag magíng bala-an kamó, kumo kag mga bukò bala-an ay indì makakità sa Gino-ong Diós. ¹⁵Rahanan ninró kag usa'g-usá pramas wayá't magtalikor sa ka-aduhan it Diós, sabaling magya-in kag intro bu-ót ag imáw kag magíng dahilan it kaguluhan ag maramò kag ma-apektuhán. ¹⁶Magrahan ra kamó nak indì mag-ubáy sa bukò intro sariling asawa, ag indì rá magpatuyar kang Esaú nak wayá gipapahalagahé kag mga pagpakama-ado it Diós. Dahil yang sa usáng pagka-on ay ida ingbaydo kag pagpakama-ado nak dapat ay mapapasa-ida tan-á bilang panganay nak anák.^f ¹⁷Ag ayaméy ninró nak pagkatapos it kinâ, kung abawi-on ray nidá kináng pagpakama-ado, ay indi-éy nak gadór puyde, dahil indi-éy puyde nak baguhón pa kag resulta it ida inghimoy, abér magpakitlu-oy pa ag magtibaw sidá.

¹⁸Kadâ dapat nak magpaninrugan kitá sa atò pagtu-o, dahil kag bag-óng kasugtanan nak imáw kag atò parayan it pagpayungot sa Diós ay mas ma-ado kisa sa parayan it atò mga ginikanan. Ngani, kag inra ingpapayungutan ay kag mga butáng nak puyding huytan, katò bagáng baguntor it Sináy kung hari-ín ay inggwá't kayado nak nagrarayab-rayab, maruyóm, ag inggwá it makusog nak bagyó, ¹⁹pagbudyóng it trumpeta ag kahahadlok nak boses it Diós nak nagbibisaya. Kadâ nagpakitlu-oy sinrá nak kabáy pang indì Sidá magpadayon it pagbisaya sa inrá. ²⁰Ag dahil sa inra rakóng kahadlok sa Ida sugò sa inra nak, “Abér hadop yang kag magdamà rutó sa baguntor ay dapat nak bunggu-ón kinâ hastáng mamatáy,”^g ²¹ag abér muyatan yang kináng baguntor ay talagáng kahahadlok, kadâ napsilíng ra si Móises nak, “Akó ay nahahadlok nak gadór ag nagpapangidlis.”^h

²²Pero para sa atò, kag atò ingpayungutan ay kag matu-or nak Baguntor it Siónⁱ nak imáw kag Herusalém sa langit. Kalí kag syudád

^f12:16 Heneasis 25:27-34.

^g12:20 Exodo 19:12-13.

^h12:21 Deuteronomio 9:19.

ⁱ12:22 Kag “Baguntor it Sión” kag inra tawag sa usáng baguntor sa syudád it Herusalém. Mayungot sa Baguntor it Sión kag lugár kung hari-ín ingpatugrok ni Haríng Solomón kag Templo, nak imáw kag pay naging istaran it Diós halí sa kalibutan.

it Diós nak buhî kung hari-ín natipon kag libo-libong ka-anghelán nak nagkikinasadya sa inra pagdayaw sa Idá. ²³ Kitá ay ka-umir sa tanáng mga ingbibilang it Diós nak Ida mga panganay nak anák. Kitáng tanán kag maghali sa pagtu-o, nak kag mga pangayan ay nakasuyatéy sa listahan sa langit, ag ka-ibahan kag ispírito it mga tawo it kató nak Ida ingbilang nak matarong sa Ida pagmuyat,^j nak Ida ra ginghimoy nak mga wayâ it kakuyangán sa Ida atubangan. Ingpayungutan ra natò kag Diós mismo nak imáw kag manughusgár sa tanáng katawuhan, ²⁴ ag si Hesús nak imáw it manugpatungâ rilíng bag-óng kasugtanan. Kag Ida rugô nak pay ingwiwisík sa atò pramas mapasa-atò kag kalu-oy it Diós ay bukò tuyár sa rugô ni Abél nak pay naghahagar yang it pagbayos.^k

²⁵ Kadâ magrahan kamó nak indí'g baliwaya-ón kag ingsisilíng it Diós. Dahil kung kag atò mga ginikanan nak nagbaliwayâ sa ingbisaya it Diós sa inrá sa baguntor it Sináy dilí sa dutà ay ingparusahan, ay déy lalo-éy kitá, kung atalikuran natò kag nagpapa-andam sa atò ay halín sa langit. ²⁶ Kumo it katóng nagbibisaya kag Diós sa inrá rutó sa Sináy, kag dutà ay naghudong. Pero inggwá Sidá it gingpromisa nak,

“Usa pang beses sa pala-abutong panahón, ay bukò yang dutà kag mahudong,

kundî kag langit ra.”^l

²⁷ Ag kalíng Ida ingsilíng nak “usa pang bes” ay mahudong ray, kalí ay nagpapakità nak kag mga tinuga it Diós nak nahuhudong ay mapangwagit, pramas kag mabibilín yang ay katóng indî nak gadór mahudong.

²⁸ Kadâ nganì apasalamatan natò kag Diós, dahil kitá ay na-umir sa Ida pagharì nak indíng gadór mahudong. Ag dahil rahâ adayawon natò Sidá sa tamang parayan nak di rayáng pagtahor ag kahadlok.

²⁹ Kumo tungór sa Diós nak atò ingdadayaw, kung Sidá ay nagpaparusa sa tawo kalí ay pay tuyár sa kayado nak nakakasunog.

---

^j12:23 Sa pagmuyat it mga lahì it Hudyo kag kamutangan it panganay nak kayake ay ibá nak gadór. Halimbawà, kung namatáy kag tatay ag mapanubli kag mga anák it ida manggár, kag panganay nak kayake ay mapanubli it dubli (Deuteronomio 21:17). Kadâ, kitá nak ing-ako-éy it Diós bilang Ida mga anák dahil sa atò pagtu-o kang Kristo, kitá ay ingbilang it Diós nak, bukò yang Ida anák, kundî Ida panganay.

^k12:24 Heneis 4:10.

^l12:26 Haggai 2:6.

Kag Panghulíng mga Bisaya

13¹ Ngani, magpadayon kamó sa pagpalangga-án sa usa'g-usá kumo kamóng tanán ay maghali bilang mga nagtutu-o kang Kristo. ² Ayâ gilimte nak kung inggwá't ma-abót sa inro bayáy nak bukò ninró kakilaya ay pakita-e it ma-adong pagtratár. Dahil it kató inggwá't naghihimò it tuyár it kalí, nak wayâ ninrá namalaye nak kag inra ingbaton ay mga anghél yakí.^m ³ Ag ayâ ra gilimte nak buligan kag inro mga ka-ibahan nak ingpriso nak pay kamó ra ay ingpriso ka-ibahan ninrá. Imáw ra kung inggwá't ingpapahirapan, buligi sinrá nak pay kamó ra it ingpapahirapan ka-ibahan ninrá.

⁴ Pahalagahé ninró kag importansya it pag-asawa, ag magíng matutom nak gadór kamó sa inro asawa. Dahil aparusahan it Diós kag mga naghihimò it imoralidád ag nagpapangawatan.

⁵ Ayâ kamó gipabadà nak kag pagpalanggà sa kwarta ay imáw it magahóm sa inro pagpangabuhí, kundí magíng kuntento kung ni-o kag inggwá kamó. Kumo silíng it Diós nak,

“Indí nak gadór kamó Nakò igpabad-an, ag indí ra kamó Nakò iglimtan.”ⁿ

⁶ Kadâ dapat nak pa-isugon natò kag atò sarili sa pagsilíng,

“Kag Gino-o kag nagbubulig sa akò. Indi-éy akó mahadlok abér ni-o kag ahimu-on it tawo sa akò.”^o

⁷ Romromá ninró kag mga pinunò nak nagtudlò sa inro it mga bisaya it Diós. Isipon ninró kag ma-adong bunga it inra pagpangabuhì ag patuyaran kag inra pagtu-o. ⁸ Kumo si Hesu-Kristo ay imáw gihapon it kató, ngasing, ag hastáng sa wayá't katapusan. ⁹ Kadâ ayâ kamó'g paraya-rama sa iba't-ibáng panudlò nak imáw it maya-ag sa inró. Dahil mas ma-ado nak kag atò tagipusu-on ay ingpapakusog it ka-aduhan it Diós, kundí parayan sa mga ingsisilíng nak pagka-on nak puyding ka-unon ag bawal ka-unon. Kag mga tuyár nak sugò tungór sa pagka-on ay wayâ ra nakakabulig sa kabubut-on it tawo.

¹⁰ Kitá nak nagtutu-o kang Kristo, kag pagkamatáy Nidá sa krus kag parayan it atò kapatawarán sa mga salâ. Pero sinrá nak naghahalar pa it hadop bilang parayan it kapatawarán it inra mga salâ, ay indí maka-agom it kapatawarán nak napapasa-atò parayan sa krus.

¹¹ Dahil, kag inghimò it Pinaka-mata-as nak Parì it kató tong ingraya

^m13:2 Heneis 18:1-8 ag 19:1-3.

ⁿ13:5 Deuteronomio 31:6; Josué 1:5.

^o13:6 Salmo 118:6.

nidá sa suyór it Pinaka-sagradong Lugár kag rugô it mga hadop nak inghalar para sa kasal-anan, ay pay anino it natabô sa pagkamatáy ni Kristo. Halimbawà, kag yawas it kináng hadop nak ingmatáy ay ingraya sa liwás it banwa ag rutó kinâ ay ingsunog. ¹² Ag tuyár ra it kinâ, si Hesús ay ingmatáy sa liwás it syudád pramas himu-on kag mga tawo nak bala-an sa atubangan it Diós parayan sa Ida rugô. ¹³ Kadâ apagtu-án natò Sidá sa liwás it syudád, nak kag gustong bisayahon ay abada-an natò kag mga kustombre it mga Hudyo pramas makipag-usá sa hirap ag kahud-anan nak Ida na-aguman sa krus. ¹⁴ Kumo dilí sa dutà wayâ kitá it permanenting syudád, kundí kag atò ingpapa-abot ay katóng syudád sa langit nak magigíng istaran natò sa pala-abutong panahón.

¹⁵ Kadâ parayan sa Ida, kag atò tamang paghalar sa Diós ay kag pagdayaw. Kalí ay karapatdapat nak mga inughalar para sa mga nagpapamatu-or nak Sidá kag Gino-o. ¹⁶ Ugaling ayâ ra ninró gilimte nak maghimò it ma-ado ag magbulig sa mga inggwá't kinahangyán, kumo imáw ra kag paghalar ninró nak nagtata-ó it kasadyahan sa Diós.

¹⁷ Tumana kag intro mga pinunò ag magpasakop sa inrá, kumo sinrá kag di responsabilidád nak mag-alagà sa intro pagtu-o. Ag inra ra inghihimò it ma-ado kalíng inra ministryo, kumo ayam ninrá nak sinrá ay inggwá't salabtanon sa Diós para rahâ. Kadâ sunra sinrá it ma-ado pramas ahimu-on ninrá kag inra ministryo nak inggwá it kasadya ag wayá't kalisór. Dahil kung indí kamó magsunór sa inrá ay kamó kag lugi.

¹⁸ Ag pangamuyu-an ra kamí, kumo ayaméy namò nak malimpyoy kag amò kunsensya ag gusto ra namò nak magpadayon sa paghimò it tamà. ¹⁹ Lalong-lalo-éy pangamuyu-an ninró akó nak tugutan it Diós nak indí marugay bag-ó akó ay makabalik ray sa inró.

KAG KATAPUSAN

²⁰⁻²¹ Ngasing, kabáy pang kag Diós nak imáw kag inghahalinán it katimunungan ay taw-án kamó it tanáng intro ingkikinahangyán pramas tumanon kag tanáng ka-aduhan kumporme sa Ida kabubut-on. Sidá kag nagbanhaw sa atò Gino-ong Hesús. Ag kalíng atò Gino-ong Hesús nak Pinaka-manugbantay natò bilang Ida pay mga karnero kag nagpamatu-or parayan sa Ida rugô it kasugtanan nak wayá't katapusan. Kabáy pa rang kag Diós ay padayon nak magtoytoy sa atò pramas himu-on kitá nak usáng kahalamut-an sa

Ida atubangan, parayan kang Hesu-Kristo. Adayawon natò Sida hastáng sa wayá't katapusan. Kabáy pa.

²² Sa hulí, akò mga hali sa pagtu-o, ingpapangabáy nakò sa inró nak kabáy pang batunon ninró kalíng akò inglalaygay bilang pagpakusog sa inro pagtu-o, kumo kalíng akò ingsuyat ay malip-ot yang.

²³ Gusto ra nakò nak ipasador sa inró nak kag atò hali nak si Timoteo ay ingpaliwaséy sa prisuhán. Kadâ kung mag-abót sidá dilí ay akò nak ra-an sidá inunót papanhà rahâ.

²⁴ Kamustahá kag tanáng inro mga pinunò ka-ibahan kag tanáng sinakupan it Diós rahâ. Ag kamó ay ingkakamusta ra it atò mga hali sa pagtu-o nak taga Italya.

²⁵ Kabáy pang mapasa-inróng tanán kag kalu-oy it Diós.